

nasza politechnika

ISSN 1428-295 X

nr 5 (249) maj 2024

Miesięcznik Politechniki Krakowskiej

im. Tadeusza Kościuszki

1 Słowo rektora

TEMAT NUMERU

2 Fundacja pożytecznych inicjatyw —
Lesław Peters

INFORMACJE

6 Kronika

Rektor i Senat

7 Święto Szkoły

9 Odznaczeni i nagrodzeni
pracownicy PK

11 Nagroda „Integralia”
dla Magdaleny Cory

Prof. Jan Taler z Krzyżem Oficerskim
Orderu Odrodzenia Polski

12 Wspomnienie:
Zbigniew Zuziak

13 Konkurs na nową siedzibę WIIT

14 Metrologia na poziomie ultra

15 XII edycja konkursu
o Tadeuszu Kościuszcze za nami

16 Dzień otwarty PK

18 InfraDAYS 2024 Expo & Multi-Conference

20 Obrady Małopolskiej Regionalnej Grupy
ds. Rozwoju Technologii Wodorowych na PK

22 Laureci OWiUB gościli na PK

23 VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa KKŚM

24 PK w targowej trasie

25 Wiosna możliwości z „Horyzontem Europa”

26 Rektor w czasie wojny —
rozmowa z Jackiem Leśkowem

ARTYKUŁY

28 Piękno zaklęte w okładkach —
Anna Strojna-Krzystanek

KALEJDOSKOP

30 Niezwykły bibliotekarz

31 Wystawa z cyklu
„Politechnika jest Kobietą”
Nagroda Paradyż Designers
dla studenta PK

32 Galeria „Gil”
Fotografie Jana Dzidy
Galeria „Kotłownia”
FotoKrajObraz 2023

Szanowni Czytelnicy!

Czasopismo „Nasza Politechnika” od 27 lat towarzyszy społeczności PK i dokumentuje życie uczelni. Państwa głos zawsze był i jest ważny dla redakcji. Staramy się sprostać Państwa oczekiwaniom i prezentować na łamach treści, które zainteresują różnych odbiorców. Dlatego postanowiliśmy zweryfikować Państwa preferencje i oczekiwania związane z „Naszą Politechniką”. Przygotowaliśmy krótką, anonimową ankietę. Uprzejmie prosimy o jej wypełnienie w terminie do 30 czerwca br. Państwa opinia będzie dla nas niezwykle cenna. Ankieta została przygotowana w formie elektronicznej. Jest dostępna za pośrednictwem strony internetowej: nasza.pk.edu.pl/ankieta.

NASZA POLITECHNIKA
(ISSN 1428-295 X)

Miesięcznik
Politechniki Krakowskiej
im. Tadeusza Kościuszki.
Ukazuje się od 1997 roku.

Adres redakcji:
Politechnika Krakowska
ul. Warszawska 24
31-155 Kraków
tel.: (12) 628 25 08
e-mail: naszapol@pk.edu.pl
www.nasza.pk.edu.pl

Kolegium redakcyjne:

SEKRETARZ REDAKCJI
Katarzyna Tyńska

FOTOGRAFIK:
Jan Zych

REDAKTORZY:
Ewa Deskur-Kalinowska,
Renata Dudek,
Michał Pierewicz,
Danuta Zajda

WSPÓŁPRACA:
Bartłomiej Krystyński,
Lesław Peters,
Małgorzata Syrda-Słiwa

Opracowanie graficzne:
Projekt winiety tytułowej
Magdalena Orczyk
Layout: Ewa Deskur-Kalinowska

Skład: Adam Bania,
Wydawnictwo PK

Druk: Drukarnia DjaF

Nakład: 800 egz.

Za treść nadesłanych materiałów
odpowiadają autorzy.
Redakcja zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów i zmian
redakcyjnych. Nie zwraca
materiałów niezamówionych.

Na okładce:

Strona I: Laureaci konkursu poświęconego Tadeuszowi Kościuszcze, patronowi Politechniki Krakowskiej (od lewej): Franciszek Kwoczyński, Daria Wiech i Karol Michałowski (o konkursie piszemy na s. 15).

Strona IV: 62. Elektrotechniczny Rajd PK wpisał się w uczelnianą tradycję, gromadząc miłośników takiej formy rekreacji. Zdjęcia z rajdu prezentujemy także na s. III okładki.

Fotografował: Jan Zych

Szanowni Państwo

Mnogość majowych wydarzeń i inicjatyw, dzięki którym studenci, doktoranci i pracownicy Politechniki mieli okazję zaprezentować swoje talenty, sukcesy i aktywność — robi wrażenie. Nie sposób wszystkich wspomnieć, nie sposób pogratulować i podziękować każdemu, kto przyczynia się do budowania naszej pozycji i wizerunku jako uczelni zaangażowanej społecznie i podejmującej ważne wyzwania naukowe i organizacyjne. Cieszę się szczególnie z aktywności naukowej naszych młodych pracowników oraz organizacyjnej sprawności naszych studentów, którzy są w stanie realizować tak wielkie projekty jak juwenalia dla tysięcy uczestników. Maj przyniósł nam także nowe ważne partnerstwa, m.in. z Instytutem Fizyki Jądrowej PAN, z którym zacieśniamy współpracę służącą rozwojowi kształcenia i wspólnych badań w obszarze energetyki jądrowej. Mamy potencjał, by mocno zaistnieć w projektach inwestycyjnych i badawczych związanych z rozwojem energetyki atomowej w Polsce i podejmujemy już starania, by tak się stało.

Młodzi badacze Politechniki Krakowskiej odnieśli szczególnie cenne sukcesy m.in. w konkursie „Proof of Concept” Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Aż 4 projekty z PK znalazły się wśród zaledwie 28 (z blisko 300) docenionych przyznaniem finansowania na badania, które mogą przyspieszyć ścieżkę komercjalizacji ważnych społecznie rozwiązań. To inspirujące osiągnięcia dla całej naszej społeczności. Prace badawcze dr. inż. Damiana Kułagi, dr. inż. Przemysława Zaręby, dr. inż. Macieja Pilcha oraz doktoranta Filipa Petko dotyczą niezwykle ważnych tematów. Mogą m.in. pomóc w opracowaniu skutecznych terapii w leczeniu raka jelita grubego i glejaka wielopostaciowego, lepszym szacowaniu ryzyka wpływu nowych budynków na wywołanie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym smogu; mogą się też przyczynić do obniżenia kosztów — środowiskowych i finansowych — procesów przemysłowych. Nasi młodzi naukowcy regularnie odnoszą też sukcesy w innych prestiżowych konkursach, m.in. w kolejnych edycjach programu „Lider”, dzięki któremu budują własne zespoły badawcze, zdobywają cenne doświadczenia w zarządzaniu dużymi projektami. To bardzo ważne, że po uzyskaniu stopnia doktora nie spoczywają na laurach, tylko nadal intensywnie pracują naukowo, skutecznie pozyskują środki na badania, sami się rozwijają, ale też angażują intensywnie w rozwój naukowy swoich młodszych podopiecznych — doktorantów i studentów w kołach naukowych. Ta międzypokoleniowa współpraca buduje siłę społeczności akademickich, także siłę naszej społeczności. Dziękuję za nią! Będziemy się starali stwarzać dla niej coraz lepsze warunki na Politechnice.

Tym bardziej że chcemy mocniej włączyć się w tematy i przedsięwzięcia, w których ważne będą nasze interdyscyplinarne kompetencje oraz umiejętność budowania aktywnych sojuszy wewnątrz uczelni oraz na zewnątrz — z innymi jednostkami naukowymi, środowiskiem gospodarczym i bizne-

sowym. Takie plany mamy m.in. w obszarze energetyki jądrowej. Powołujemy nowy kierunek studiów magisterskich — energetykę jądrową na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki. Właśnie podpisaliśmy umowę o współpracy przy prowadzeniu kierunku z Instytutem Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie.

Chcemy bardzo aktywnie włączyć się w prace związane z rozwojem branży energetyki jądrowej w Polsce. Nasze priorytety to: wykształcenie dla niej kadr, bo dziś w Polsce właściwie takich nie ma, edukacja społeczeństwa na temat szans i wyzwań związanych z energią atomową (w przestrzeni publicznej wciąż krąży więcej mitów niż informacji potwierdzonych naukowo) oraz udzielenie specjalistycznego wsparcia w realizacji inwestycji jądrowych w Polsce krajowym i zagranicznym firmom, które będą ten proces realizować. Mamy na Politechnice Krakowskiej światowej klasy ekspertów różnych branż — swoją wiedzą, doświadczeniem i kompetencjami mogą wspierać różne etapy procesów inwestycyjnych w sektorze energetyki. Prowadzimy już rozmowy na temat możliwych pól współpracy i naszego zaangażowania w budowę pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce. Mam nadzieję, że wkrótce będę mógł przekazać w tej sprawie więcej szczegółów.

Angażujemy się w duże tematy, ale jako równie ważne traktuję to, co dzieje się na co dzień na terenie naszych kampusów, w salach wykładowych, laboratoriach, na co zwracacie uwagę w zgłaszanych do władz uczelni propozycjach ulepszeń organizacji naszej pracy czy podczas spotkań przedwyborczych. Dużo się na uczelni dzieje. Będą się zmieniać nasze kampusy (na głównym przybyli nowi mieszkańcy w trzech ulach, z których wkrótce będziemy mieli miód), zmieniają się Osiedle Studenckie (ruszyły prace nad drogami i chodnikami, w wakacje będziemy odnawiać akademiki) i systemy informatyczne służące do obsługi uczelni (w fazę testów wkroczyły m.in. prace nad Elektronicznym Obiegiem Dokumentów i multiportalem — zintegrowaną platformą do zarządzania treściami stron internetowych). Staramy się ulepszać ofertę socjalną i kulturalną dla pracowników, a także sposób rekrutacji i wprowadzania do pracy nowych osób na PK. Z radością zapowiadam też, że wkrótce będziemy mogli znów korzystać z ośrodka PK w Zakopanem, kończą się tam prace remontowe. Odrestaurowana pieczętówicie „Stara Polana” pozostanie w zasobach uczelni, poszukujemy teraz najbardziej optymalnego sposobu na zarządzanie obiektem, tak aby dobrze służył naszej społeczności.

Wszystkim Państwu — pracownikom, studentom, absolwentom — zaangażowanym w tak liczne inicjatywy, wzmacniające Politechnikę i naszą społeczność, jeszcze raz dziękuję! Zapraszam na czerwcowe spotkanie przedwyborcze, na którym będziemy mogli osobiście porozmawiać o naszej Politechnice.

Andrzej Szarata
Rektor Politechniki Krakowskiej

Fundacja pożytecznych inicjatyw

Od dwudziestu dwóch lat kreuje na Politechnice Krakowskiej wiele wydarzeń, przyczyniając się do budowania tożsamości i prestiżu uczelni

LESŁAW PETERS

Od wielu lat pełni ważną rolę w życiu Politechniki Krakowskiej. Jest też aktywna poza murami uczelni — wpisuje się w pejzaż kulturalny Krakowa. Ma w dorobku ponad tysiąc projektów zrealizowanych we współpracy z licznymi partnernami. W jej działania zaangażowanych jest wielu studentów i pracowników PK, jednak osiągnięcia Fundacji Politechniki Krakowskiej wydają się zbyt mało znane społeczności uczelni.

Fundacja Politechniki Krakowskiej istnieje już trzydzieści trzy lata. Powołana została 28 grudnia 1990 r. jako Fundacja Samorządu Studentów Politechniki Krakowskiej, ale faktycznie działa od 2002 r. Obecną nazwę przyjęła w styczniu 2023 r. wraz z wprowadzeniem do statutu zasadniczych zmian, które otworzyły drogę do podjęcia nowych form aktywności.

Przeźrenie kultury

Pod względem zasięgu oddziaływania niektóre przedsięwzięcia Fundacji PK z powodzeniem mogą konkurować z różnymi innymi działaniami podejmowanymi na uczelni. Najlepszym przykładem są Juwenalia PK, od trzech lat realizowane wspólnie z Samorządem Studenckim PK, we współpracy z innymi krakowskimi uczelniami w ramach Juwenaliów Krakowskich.

Coroczne majowe świętowanie czasu nadchodzącego lata zgromadziło w ciągu trzech ostatnich lat prawie 10 tysięcy osób. Brały one udział w przeróżnych imprezach: koncertach, dyskotekach, stand-upach, pokazach filmowych, quizach, grach planszowych, konkursach i turniejach sportowych. Juwenalia, wpisując się w wielowiekową tradycję żaków krakowskich, stanowią okazję do integracji środowiska akademickiego, a także do podejmowania działań na rzecz promocji kultury.

Juwenalia są emblematycznym przedsięwzięciem Fundacji PK. Główny nurt jej działalności ma jednak znacznie poważniejszy charakter. Prezes Zarządu Fundacji Paweł Domino wskazuje przede wszystkim na pierwszą edycję ogólnopolskiej konferencji „Akademia e-Learningu”, która odbyła się 18 maja 2021 r. Konferencja została powołana do życia na fali dynamicznego rozwoju technologii cyfrowych, a przede wszystkim ogromnego wzrostu zainteresowania nauczaniem zdalnym z powodu pandemii Covid-19.

Podczas konferencji w maju 2021 r. swoimi doświadczeniami i wiedzą dzielili się eksperci i praktycy w zakresie e-learningu i nowoczesnego kształcenia. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele instytucji i organizacji mających wpływ na kształcenie — Ministerstwa Edukacji i Nauki, Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, Stowarzyszenia E-learningu Akademickiego oraz Parlamentu Studentów RP. Dzięki transmisji internetowej w wydarzeniu uczestniczyło łącznie ponad 1300 osób.

Paweł Domino, prezes Zarządu Fundacji PK. Fot.: Jan Zych

Paweł Domino zwraca też uwagę na inne znaczące przedsięwzięcie — konferencję „Nowoczesna przestrzeń kultury”, zorganizowaną 18 kwietnia 2023 r. Wydarzenie było skierowane do dyrektorów, kierowników i pracowników działów technicznych teatrów, ośrodków, centrów oraz domów kultury. W trakcie spotkania, które służyło wymianie doświadczeń, dzielono się najlepszymi praktykami i rozwiązaniami. Mówiono o otwieraniu nowych ścieżek rozwoju instytucji kultury, o nawiązywaniu kontaktów z innymi profesjonalistami z branży, a także o organizacji wydarzeń kulturalnych — od etapu projektowania, przez przygotowanie, do samej realizacji — ze szczególnym uwzględnieniem rosnących kosztów organizacji takich przedsięwzięć. W spotkaniu uczestniczyło prawie dwieście osób związanych z placówkami kultury w Małopolsce, na Podkarpaciu i na Śląsku.

Swego rodzaju odpowiedzią na rzeczywistość, jaką przyniosły ograniczenia wywołane przez pandemię Covid-19, był „Kościuszkon” — nowy projekt Samorządu Studenckiego Wydziału Informatyki i Telekomunikacji oraz Koła Naukowego COSMO, zorganizowany przy współudziale Fundacji PK. Najważniejszą częścią wydarzenia był hackathon, maraton programistyczny. Studenci kilku krakowskich uczelni projektowali aplikacje, mające pomóc w przezwyciężaniu problemów związanych z pogorszeniem samopoczucia. Zawodom, które odbyły się 5 i 6 marca 2023 r., towarzyszyły targi pracy, warsztaty, prelekcje i inne wydarzenia organizowane przez partnerów „Kościuszkonu”.

Rada Fundacji Politechniki Krakowskiej

dr inż. Marek Bauer — prorektor ds. studenckich PK
 mgr inż. Agnieszka Kostecka-Stec — kanclerz PK
 mgr Dorota Majewska — p.o. kwesor PK
 Mateusz Dąbrowski — przewodniczący Samorządu Studenckiego PK
 dr inż. Piotr Beńko
 dr inż. Aleksandra Faron
 mgr Monika Firlej
 dr inż. Daniel Grzonka
 mgr inż. Michał Kostrzewa
 Krzysztof Kusak
 dr hab. inż. arch. Katarzyna Łakomy, prof. PK
 dr inż. Dagmara Malina
 Sebastian Medoń
 dr hab. inż. Ksenia Ostrowska, prof. PK
 mgr inż. Krzysztof Pszczołka
 mgr Małgorzata Syrda-Śliwa
 dr inż. Marcin Tekieli
 inż. Marta Tyrka

Platformy pomocy

Charakterystycznym motywem działalności Fundacji Politechniki Krakowskiej jest niesienie pomocy osobom potrzebującym wsparcia. Wyraża się to w szczególności zaangażowaniem w tradycyjną, doroczną studencką akcję mikołajkową na rzecz dzieci zamieszkujących w ośrodkach opiekuńczych. Przeprowadzona w ramach kolejnej edycji akcji zbiórka przyniosła w grudniu ubiegłego roku rekordowy wynik. Fundacja angażuje się też w prowadzone na PK akcje honorowego krwiodawstwa.

Po napaści Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. Fundacja PK — we współpracy z Samorządem Studenckim PK i władzami uczelni — wzięła udział w akcji charytatywnej na rzecz ukraińskich uchodźców. Przede wszystkim włączyła się w zbiórkę rzeczową i finansową dla ludzi, którzy znaleźli w Polsce schronienie. Uzbierana drogą internetową kwota wyniosła 15 tysięcy 330 złotych. Wspólnie z partnerami zorganizowany też został 13 marca 2022 r. koncert charytatywny, którego wszyscy uczestnicy zrezygnowali z honorariów. Wystąpiły wówczas zespoły Decapitated, Püdeli, Chupacabras oraz wokalistka Ornette. Zebrane tą drogą środki wyniosły ponad 14,5 tysiąca złotych. Warto wspomnieć, że Studenckie Centrum Kultury Politechniki Krakowskiej „Kwadrat” na terenie kampusu PK w Czyżynach stało się miejscem, w którym w Krakowie zorganizowano najwięcej koncertów i stand-upów artystów z Ukrainy.

Angażując się w przedsięwzięcia służące społeczności Krakowa i regionu, Fundacja PK nie zapomina o środowisku studentów i doktorantów macierzystej uczelni. W roku ubiegłym uruchomiła nową inicjatywę — Budżet Studencki. Zbieżność nazwy z Budżetem Obywatelskim nie jest przypadkowa. Właśnie owo przedsięwzięcie miejskie

zainspirowało grono osób tworzących Fundację PK. Budżet Studencki ma na celu włączanie studentów PK w działania na rzecz rówieśników.

Mówiąc o tej inicjatywie, Paweł Domino wskazuje, że idea Budżetu Studenckiego służy także badaniu bieżących potrzeb studentów. Ma pomagać Fundacji w planowaniu przedsięwzięć odpowiadających aktualnym oczekiwaniom studentów, zwłaszcza że w okresie pandemii i znacznego rozszerzenia zakresu nauki zdalnej uległy znacznym zmianom. Przyjęto, że projekty zgłaszane do Budżetu Studenckiego mogą dotyczyć szerokiego wachlarza spraw: propozycji warsztatów, szkoleń, wydarzeń artystycznych, a także zakupu sprzętów.

W ramach Budżetu Studenckiego Fundacja podjęła się realizacji projektu pod hasłem „Różowa skrzyneczka na PK”. Jego celem jest walka z wykluczeniem i tabu menstruacyjnym. Postanowiono stworzyć łatwy dostęp w przestrzeni publicznej do bezpłatnych środków higieny osobistej w czasie menstruacji. Projekt został zrealizowany w większym zakresie, niż początkowo planowano. Skrzyneczki rozmieszczono na terenie Wydziału Mechanicznego (kampus w Czyżynach), kampusu głównego PK przy ulicy Warszawskiej, a także w obiekcie Centrum Sportu i Rekreacji przy ulicy Kamiennej. Ich szczegółowa lokalizacja znajduje się w Internecie na mapie pod adresem: <http://rozowaskrzyneczka.pl/mapa/>.

Od początku swego istnienia Fundacja PK na realizację celów statutowych w ramach przeszło tysiąca projektów przekazała ponad 5 milionów 127 tysięcy złotych.

Budowanie wspólnoty

Rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata wiąże z działalnością Fundacji duże nadzieje. Mówi, że dawna nazwa — Fundacja Samorządu Studentów Politechniki Krakowskiej — sugerowała, iż jest to organizacja typowo studencka, działająca wyłącznie na rzecz studentów. W rzeczywistości miała ona zawsze charakter ogólnouczelniany. Jednak stara

Akademia e-Learningu to przykład udanej inicjatywy Fundacji. W dwóch edycjach konferencji uczestniczyło ponad 1300 nauczycieli akademickich z całej Polski.
 Fot.: Jan Zych

nazwa stwarzała pewne ograniczenia. Bo jak by brzmiało, że dużą, prestiżową konferencję organizuje Fundacja Samorządu Studentów? Mogłoby to budzić wątpliwości. Dlatego przyjęcie obecnej nazwy Fundacja Politechniki Krakowskiej było konieczne.

— *Oczekuję, że Fundacja będzie budować relacje między studentami, absolwentami i uczelnią; będzie tworzyć wspólnotę studentów, pracowników i absolwentów, podobnie jak dzieje się to na innych uczelniach* — mówi rektor PK prof. Andrzej Szarata. — *Działalność taka jest bardzo ważna z punktu widzenia budowania tożsamości uczelni. Chciałbym, aby studenci nosili koszulki z nadrukowanym logotypem Politechniki Krakowskiej; aby nasze logo pojawiało się na samochodach, rowerach czy telefonach, jak to ma miejsce na uczelniach zachodnioeuropejskich czy amerykańskich. Uważam, że Fundacja PK może odegrać w tej dziedzinie bardzo ważną rolę.*

W podobnym duchu wypowiada się prezes Paweł Domino. Mówi: — *Zmiana nazwy Fundacji to krok milowy w jej historii. Służy on zacieśnianiu współpracy z uczelnią, jak również z podmiotami zewnętrznymi. Mimo zmiany nazwy kluczowym partnerem Fundacji PK pozostaje Samorząd Studencki Politechniki Krakowskiej.*

Jako główne obszary współpracy z jednostkami macierzystej uczelni Paweł Domino wymienia:

- organizację konferencji, spotkań i warsztatów;
- organizację wydarzeń kulturalnych, artystycznych, wystaw i pokazów filmowych;
- organizację wydarzeń edukacyjnych (np. hackathon);
- wnioskowanie o środki zewnętrzne na projekty (w tym na projekty kół naukowych).

Fot.: Patrycja Długosz

Pula doświadczeń

Paweł Domino z Fundacją PK jest związany od sześciu lat. Początkowo był wiceprezesem. Funkcję prezesa zarządu objął w 2019 r. Wcześniej intensywnie włączał się w różne nurty aktywności ruchu studenckiego na PK i poza uczelnią.

Studia na Politechnice Krakowskiej ukończył na Wydziale Inżynierii Lądowej (kierunek: budownictwo). W latach 2015–2017 był przewodniczącym Samorządu Studenckiego PK, członkiem Senatu PK. Wchodzi w skład Rady Związku Uczelni „Inno-Tech-Krak”. W 2016 r. był członkiem Prezydium Forum Uczelni Technicznych. Był też wiceprzewodniczącym

Czyżynalia i Strefa Polibuda. Fot.: Jan Zych

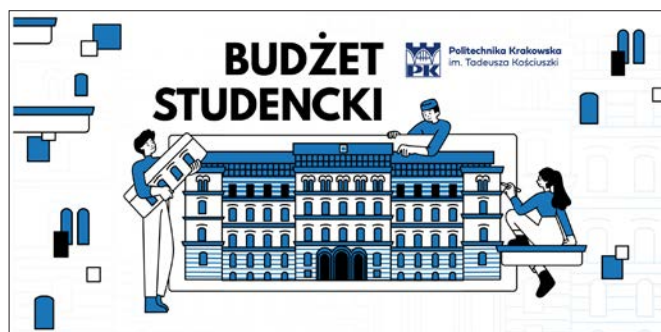
Porozumienia Samorządów Studenckich Uczelni Krakowa. Prywatnie lubi grać w siatkówkę i podróżować po świecie.

Organizował liczne konferencje, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, szkolenia i warsztaty. Był m.in. koordynatorem wyjazdów szkoleniowych dla członków Parlamentu Samorządu Studenckiego PK, obozu szkoleniowego „Poligon” oraz Zjazdu Forum Uczelni Technicznych w Krakowie. Uczestniczył w organizacji Juwenaliów Krakowskich (Strefa Kwadrat i Strefa Polibuda) w 2022 r. i 2023 r. W tym samym roku współorganizował konferencję „Akademia e-Learningu” i był koordynatorem konferencji „Nowoczesna przestrzeń kultury”. Jest członkiem ogólnopolskiego Stowarzyszenia Organizatorów Imprez Artystycznych i Rozrywkowych. Udział w inicjatywach akademickich na forum miejskim i krajowym pomaga zdobywać doświadczenie, które przydaje się w realizowaniu projektów Fundacji PK.

Perspektywy bliższe i dalsze

Przed Fundacją i jej prezesem nowe wyzwania. Właśnie odbyła się kolejna edycja juwenaliów. W tym roku na PK wydarzenia studenckiego święta znacznie przekroczyły to, co działo się w latach poprzednich. Zobaczyliśmy wybitnych polskich artystów. Z kolejnymi będziemy mogli się spotkać w następnych miesiącach, bowiem planowane są koncerty i występy w klubie „Kwadrat”.

Inicjatywą, która narodziła się w roku ubiegłym przy współudziale Fundacji, jest Klub Biznesu Politechniki Krakowskiej. Zrzesza on przedsiębiorców, będących absolwentami

PK. Współpraca uczelni z wychowankami zawsze odgrywała znaczącą rolę w kontaktach Politechniki z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Od momentu spotkania inauguracyjnego klubu w czerwcu 2023 r. więzi te zyskały nowy wymiar. Rozwijanie nowej inicjatywy będzie niewątpliwie jednym z ważniejszych zadań w najbliższym czasie.

Prezes mówi również o kontynuacji projektu „Przyszłość kultury”, w ramach którego realizowana jest konferencja „Nowoczesna przestrzeń kultury” oraz o organizowaniu innych konferencji wspólnie z jednostkami uczelni. Nadzieje na rozwijanie działalności Fundacji w nowych obszarach kultury w dalszej perspektywie budzą plany budowy nowego obiektu na kampusie czyżyńskim, zwanego „Kwadratem 2.0”.

Fundacja Politechniki Krakowskiej wyspecjalizowała się w realizowaniu pożytecznych inicjatyw. I chce nadal podążać w tym kierunku, przyczyniając się tym samym do budowania prestiżu uczelni.

Juwenalia są emblematycznym przedsięwzięciem Fundacji PK, ubiegłoroczne zgromadziły wielu fanów na kampusie PK w Czyżynach. Fot.: Jan Zych

KRONIKA

kwiecień 2024 r.

1–4 IV Wizyta przedstawicieli Konferencji Rektorów Szkół Krakowskich i Małopolskich w Rzymie, spotkanie z papieżem Franciszkiem.

4 IV Wręczenie nagród laureatom etapu okręgowego XXXVII Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych w Sali Senackiej PK.

Wernisaż wystawy rysunku satyrycznego prof. Leszka Wojnara w Galerii WM.

8 IV Uroczystość wręczenia powołań członkom Uczelnianej Rady Kół Naukowych — nowego gremium, złożonego z pracowników i studentów PK. Celem URKN jest m.in. kształtowanie polityki rozwoju uczelnianych organizacji, skupiających studentów i doktorantów.

8–12 IV XVI Krakowskie Dni Integracji.

9 IV Otwarcie wystawy Jana Dzidy „Opowiadane fotografiami — krajobrazy i ludzie 2” w Galerii PK „Gil”.

11 IV Podpisanie umowy z firmą „Miasto Pszczół” w sprawie postawienia uli na terenie kampusu PK przy ulicy Warszawskiej.

Promocje doktorów i doktorów habilitowanych.

Finisaż wystawy „Trajektorie”, zorganizowanej z okazji

20-lecia dyplomu rocznika 2004 na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie, w Galerii PK „Kotłownia”.

12 IV Konferencja „Angażowanie mieszkańców w różnorodność żywnościową w miastach”, podsumowująca projekt SmartFood, realizowany przez polskich i norweskich naukowców, w tym ekspertów z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK.

15 IV Wizyta delegacji z Zaporoskiego Narodowego Uniwersytetu Technicznego, podpisanie umowy o współpracy.

15–19 IV Wiosenna edycja projektu Helpers’ Generation — akcji rejestracji potencjalnych dawców szpiku, organizowanej cyklicznie przez Fundację DKMS i Samorząd Studencki PK.

16–18 IV Wizyta sześciu dziekanów z Polytechnic Institute of Brańca, uczelni partnerskiej PK i uczestniczącej w konsorcjum STARS EU.

17–18 IV Kolejna edycja akcji „Wampirjada”, zorganizowanej przez Niezależne Zrzeszenie Studentów PK wraz z Regionalnym Centrum

Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie pod hasłem: „Jedna kropla, wiele uśmiechów”.

17–19 IV VI Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna Novdrog '24 „Nowoczesne technologie w projektowaniu, budowie i eksploatacji infrastruktury drogowej miast, metropolii i regionów”, zorganizowana w Niepołomicach przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP Oddział w Krakowie przy udziale Katedry Dróg, Kolei i Inżynierii Ruchu oraz Katedry Systemów Transportowych PK.

19 IV Dzień Otwarty PK.

Wręczenie dyplomów laureatom Konkursu „O Złoty Indeks PK”.

Posiedzenie Regionalnej Grupy ds. Rozwoju Technologii Wodorowych (z prezentacją Toyoty Mirai i silnika tłokowego, zasilanego wodorem) oraz Śląsko-Małopolskiej Doliny Wodorowej na Wydziale Mechanicznym PK.

19–20 IV VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wyzwania stojące przed zrównoważoną architekturą środowiska mieszkaniowego”, zorganizowana przez Katedrę Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego PK.

22 IV Otwarcie wystawy fotografii laureatów oraz uczestników 7. edycji konkursu i warsztatów „FotokrajObraz 2023” pt. „Odcienie miasta” w Galerii PK „Kotłownia”.

22–26 IV Tydzień Kultury zorganizowany przez Samorząd Studencki PK.

25–26 IV XV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współrzędnościowa Technika Pomiarowa”, połączona z uroczystym otwarciem Laboratorium Ultraprecyzyjnych Pomiarów Współrzędnościowych na Wydziale Mechanicznym PK.

26 IV Finał konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz” w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia”.

27 IV Spotkanie towarzyskie pracowników, studentów i absolwentów Wydziału Mechanicznego PK „Mechaniczna Premiera” w Premier Kraków Hotel.

Opracowała: Renata Dudek

REKTOR I SENAT

Posiedzenie Senatu PK

24 kwietnia 2024 r.

Senat podjął uchwały w sprawie:

- uzasadnienia wniosków o przyznanie nagród Prezesa Rady Ministrów;
- ustalenia efektów uczenia się dla studiów podyplomowych konserwacja zabytków architektury i urbanistyki, prowadzonych przez Wydział Architektury PK;
- sprostowania uchwały Senatu PK z 28 września 2022 r. nr 60/d/09/2022 w sprawie ustalenia programu studiów kierunku infotronika, prowadzonego na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK oraz uchwały Senatu

PK z 26 kwietnia 2023 r. nr 23/d/04/2023 w sprawie ustalenia programów studiów kierunków prowadzonych na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK;

- sprostowania uchwały Senatu PK z 24 maja 2023 r. nr 39/d/05/2023 w sprawie ustalenia programu studiów kierunku matematyka stosowana, prowadzonego na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji PK;
- sprostowania uchwały Senatu PK z 24 stycznia 2024 r. nr 8/d/01/2024 w sprawie ustalenia efektów uczenia się dla studiów I stopnia na kierunku biotechnologia przemysłowa, prowadzonych przez Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej PK;

- ustalenia efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia na kierunku infotronika, prowadzonych na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK;

- ustalenia efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia na kierunku technologia chemiczna, prowadzonych na Wydziale Inżynierii i Technologii Chemicznej PK;

- zmiany uchwały z 28 czerwca 2023 r. nr 49/d/06/2023 w sprawie warunków, trybu, sposobu przeprowadzania oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia I i II stopnia, prowadzone w roku akademickim 2024/2025;

Święto Szkoły 2024

Politechnika daje dobry przykład

15 maja Politechnika Krakowska uczciła po raz kolejny swe święto. W programie uroczystości znalazło się nadzwyczajne posiedzenie Senatu Akademickiego, ceremonia wręczenia odznaczeń i nagród zasłużonym pracownikom uczelni. Widowiskowy był przemarsz członków Senatu Akademickiego przez kampus przy ulicy Warszawskiej do sali audytornej Międzywydziałowego Centrum Edukacyjno-Badawczego „Działownia”, gdzie odbyły się obchody. Senatorowie, poprzedzani przez poczty sztandarowe, udali się tam przy dźwiękach Krakowskiej Orkiestry Staromiejskiej.

Ceremonię rozpoczął występ Akademickiego Chóru PK „Cantata”. Zabrzmiały: „Mazurek 3 maja”, „Krakowiak Kościuszki” i „Gaudeamus igitur”. Następnie uczestników posiedzenia przywitał Jego Magnificencja Rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata. W pierwszej kolejności zwrócił się do honorowych gości — przedstawicieli administracji rządowej — wojewody małopolskiego Krzysztofa Jana Klęczara i małopolskiego kuratora oświaty dr Gabrieli Olszowskiej, także dyrektora Małopolskiego Centrum Nauki „Cogiteon” Piotra Szymańskiego. Rektor powitał także członków Senatu, byłych rektorów PK, dziekanów, członków Rady Uczelni oraz pracowników uczelni i studentów.

Święto Szkoły było tradycyjnie okazją do uhonorowania zasłużonych pracowników Politechniki Krakowskiej (pełną listę odznaczonych i nagrodzonych

publikujemy na s. 9–10). Odznaczenia państwowe, przyznane przez prezydenta RP, wręczył wojewoda Krzysztof Jan Klęczar. Zwracając się do uczestników uroczystości, podkreślał rolę Politechniki Krakowskiej w regionie. — *Udział Państwa przedstawicieli w gremiach decyzyjnych i doradczych podnosi ich poziom merytoryczny i pozwala nam — urzędnikom i politykom — czuć się bezpiecznie; pozwala nam czuć, że o sprawach najważniejszych dla regionu decydują i współdecydują eksperci, najlepsi specjaliści, których na Politechnice Krakowskiej nie brakuje. I dodał: — Nie ma nic bardziej satysfakcjonującego niż patrzeć, jak wyniki badań*

naukowych, wyniki pracy pracowników i studentów są nie tylko doskonale odbierane w środowisku akademickim, ale również — za pośrednictwem wdrożeń — przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców całego regionu.

Medale Komisji Edukacji Narodowej, nadawane za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania przez ministra edukacji narodowej, wręczyła kurator dr Gabriela Olszowska. W swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na to, że PK jest ważnym ośrodkiem kształcenia dobrze wykwalifikowanych kadr technicznych, ale nie tylko. Przywołała wątek osobisty, gdyż z wykształcenia

Andrzej Szarata,
rektor PK

Krzysztof Jan Klęczar,
wojewoda małopolski

Gabriela Olszowska,
małopolski kurator oświaty

Piotr Szymański,
dyrektor MCN „Cogiteon”

Judyta Dudek i Ignacy Żuchowicz, laureaci konkursu „M-Ar-Che-F” w towarzystwie rektora PK prof. Andrzeja Szaraty oraz pełnomocnika rektora ds. kształcenia dr. inż. Otmara Vogta

jest humanistą, ale także absolwentką studiów podyplomowych PK — z zakresu zarządzania oświatą, prowadzonych w Centrum Pedagogiki i Psychologii, za co wyraziła wdzięczność. Tę część uroczystości zakończyło odśpiewanie hymnu polskiego przez chór „Cantata”.

Gość uroczystości na PK dyrektor Małopolskiego Centrum Nauki „Cogiteon” Piotr

Szymański zwrócił z kolei uwagę na bliskość pomiędzy obydwojema instytucjami wyrażoną nie tylko bezpośrednim sąsiedztwem w Czyżynach, ale ścisłą współpracą. Zachęcał pracowników i studentów wydziałów PK do wspólnego działania, bo „Cogiteon” jest miejscem, w którym w sposób przystępny i interesujący popularyzowane są wyniki skomplikowanych prac naukowo-badawczych. Gratulując osobom nagrodzonym i odznaczonym, przypomniał, że są najlepszym przykładem, inspiracją dla studentów, że warto się angażować, poświęcać.

W drugiej części uroczystości zasłużeni pracownicy PK otrzymali odznaczenia uczelniane z rąk rektora PK prof. Andrzeja Szaraty. Po raz kolejny gratulacje i dyplomy przyjęli także laureaci nagród rektora PK. Dyplomy wręczał rektor PK w asyście prorektora ds. nauki prof. Dariusza Bogdała. Uhonorowano również nagrodami twórców wyróżniających się e-kursów.

W trakcie uroczystości dyplomy odebrali także laureaci konkursu adresowanego do młodzieży szkół średnich „M-Ar-Che-F”. W edycji 2023/2024 w kategorii szkół nagrodzono: III LO im. Adama Mickiewicza w Tarnowie (III miejsce); VII LO im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie (dyplom odebrał dyrektor Wojciech Zagórny) i Zespół Szkół Elektrycznych nr 2 w Krakowie — *ex aequo* II miejsce, I LO im. Stanisława Staszica w Chrzanowie (I miejsce). W kategorii uczniów laureatami zostali: I miejsce (*ex aequo*) — Judyta Dudek (I LO w Chrzanowie), Dominik Korbiel z Technikum Kształtowania Środowiska nr 24 w Krakowie i Ignacy Żuchowicz z Zespołu Szkół Energetycznych w Krakowie; Oskar Świąś (II miejsce) z III LO w Tarnowie i Lilianna Bacia z I LO w Chrzanowie (III miejsce). Dyplomy wręczyli rektor PK Andrzej Szarata oraz pełnomocnik rektora ds. kształcenia i przewodniczący komisji konkursowej dr inż. Otmara Vogt. Obecni byli

także laureaci tegorocznej edycji konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz”: Franciszek Kwoczyński, student UŚ w Katowicach (I miejsce), Daria Wiech, uczennica II LO w Dębicy (II miejsce) i Karol Michałowski, uczeń VII LO w Krakowie (III miejsce). Dyplomy otrzymali z rąk rektora prof. Andrzeja Szaraty i prorektora ds. studenckich dr. inż. Marka Bauera.

Uroczystość prowadził Bartłomiej Krystyński z Działu Promocji. Wydarzenie uświetnił Akademicki Chór Politechniki Krakowskiej „Cantata” pod kierunkiem Marty Stós. Dodatkową atrakcją był występ studentki matematyki stosowanej na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji PK, Sandry Kiwior, która wykonała m.in. piosenkę „Tańczące Eurydyki”, spopularyzowaną przez Helenę Majdaniec i Annę German.

Przed budynkiem „Działowni”, przy dźwiękach Krakowskiej Orkiestry Staromiejskiej, prowadzonej przez Wiesława Olejniczaka, odbył się piknik.

(K.T.)

Zdjęcia: Jan Zych

Sandra Kiwior podczas występu

Odznaczeni i nagrodzeni pracownicy PK

Srebrny Krzyż Zasługi

prof. dr hab. inż. Krzysztof Pielichowski
dr hab. inż. Małgorzata Cimochowicz-
-Rybicka, prof. PK
dr hab. inż. Jacek Pietraszek, prof. PK

Brązowy Krzyż Zasługi

prof. dr hab. inż. Agnieszka Sobczak-Kupiec
dr hab. inż. arch. Teresa Kusionowicz, prof. PK
dr inż. Renata Dwornicka, prof. PK
dr inż. Roman Paruch, prof. PK
dr inż. Elżbieta Jarosińska
dr inż. Jolanta Jaśkowska

Złoty medal „Za Długoletnią Służbę”

dr inż. Piotr Trzeciak

Srebrny medal „Za Długoletnią Służbę”

dr inż. arch. Iwona Piebiak
dr inż. Sławomir Żaba

Brązowy medal „Za Długoletnią Służbę”

dr Joanna Korpak
(odznaczenie przyznane w 2021 r.)

Medal Komisji Edukacji Narodowej

dr hab. inż. arch. Beata Makowska, prof. PK
dr Beata Kocel-Cynk

Medal „Zasłużony dla PK”

prof. dr hab. inż. Tadeusz Burczyński
dr inż. Elżbieta Jarosińska
dr Mariusz Jużyniec
dr inż. Dorota Machowska
mgr Marek Górski
mgr inż. Jan Zych

Złota Odznaka PK

dr hab. inż. Marta Cebulka, prof. PK
dr hab. inż. Katarzyna Gorazda, prof. PK
dr hab. inż. Jerzy Szczepanik, prof. PK
dr inż. Małgorzata Fedorczyk-Cisak
dr inż. Stanisław Krenich
dr inż. Sylwia Łagan
dr inż. arch. Izabela Sykta
mgr inż. Bogusław Dzimira
mgr Zofia Gajewska

Odznaczeni Srebrnym Krzyżem Zasługi: Jacek Pietraszek, Małgorzata Cimochowicz-Rybicka, Krzysztof Pielichowski w towarzystwie wojewody małopolskiego Krzysztofa Jana Klęczara (z lewej) i rektora PK Andrzeja Szaraty

Odznaczone Medalem KEN Beata Kocel-Cynk i Beata Makowska w towarzystwie małopolskiego kuratora Gabrieli Olszowskiej i rektora PK Andrzeja Szaraty

mgr inż. Jan Ortyl
mgr Lesław Peters
mgr inż. Zuzanna Podgórna
inż. Bogusława Solarz
Irena Wojtaś

Honorowa Odznaka PK

prof. dr hab. inż. Volodymyr Samotyy
dr hab. Paweł Hachaj, prof. PK
dr hab. Joanna Kołodziej, prof. PK
dr hab. Agnieszka Łuszczak, prof. PK
(odznaczenie przyznane w 2023 r.)
dr hab. inż. Katarzyna Matras-Postołek,
prof. PK
dr hab. inż. Paweł Pławiak, prof. PK
dr hab. inż. Bożena Tyliszczak, prof. PK
dr inż. Wojciech Czuchra
dr inż. arch. Julian Franta
dr inż. Artur Gawlik
(odznaczenie przyznane w 2023 r.)
dr inż. Renata Kłaput
dr inż. Daniel Kubek

Gratulacje od wojewody małopolskiego Krzysztofa Jana Klęczara przyjmują Iwona Piebiak i Sławomir Żaba

dr inż. Michał Mareczek
dr inż. Andrzej Pakuła
(odznaczenie przyznane w 2022 r.
odebrała małżonka Monika Pakuła)

dr inż. Rafał Rachwałik
(odznaczenie przyznane w 2023 r.)

dr inż. Piotr Radomski
dr inż. Bartosz Stawiarski
dr inż. Damian Wieczorek
dr inż. Joanna Żelazny
mgr szt. Ewa Deskur-Kalinowska
mgr Maria Filek
mgr inż. arch. Wioletta Kozłowska
mgr inż. Tomasz Lisowicz
mgr inż. Sergiusz Lisowski
mgr Małgorzata Miśkiewicz-Dzioch
mgr Anna Nowak
mgr inż. Barbara Sochańska
mgr inż. Anna Stypka
mgr Agata Taler
mgr inż. Roman Walusiak
lic. Anna Wiśniewska

Złotą Odznakę PK z rąk rektora Andrzeja Szaraty przyjmuje Lesław Peters, długoletni redaktor naczelny „Naszej Politechniki”

Paweł Batuszczak

(odznaczenie przyznane w 2023 r.)

Jan Drabik

(odznaczenie przyznane w 2023 r.)

Lucyna Jasak

Piotr Jastrzębski

Nagrody Rektora PK za 2023 r.

Za najwyższą punktowaną publikację naukową

prof. dr hab. inż. arch. Magdalena Kozień-Woźniak

prof. dr hab. inż. Paweł Ocioń

mgr inż. Mehmet Ali Yildirim

mgr inż. Filip Bartyzel

Za najwyższą punktowaną interdyscyplinarną publikację naukową

prof. dr hab. inż. Witold Żukowski

dr inż. Gabriela Berkowicz-Płatek

dr inż. Dawid Jankowski

dr inż. Jan Wrona

prof. dr hab. inż. Elżbieta Radziszewska-Zielina

dr hab. inż. Marzena Nowak-Ocioń, prof. PK

dr hab. inż. arch. Kinga Racoń-Leja, prof. PK

dr inż. arch. Krzysztof Barnas

dr Tomasz Jeleński

dr inż. Bartłomiej Szewczyk

Gratulacje Annie Nowak z okazji przyznania Honorowej Odznaki PK składa rektor Andrzej Szarata

dr inż. Grzegorz Śladowski

dr inż. Cezary Toś

Za najwyższą punktowaną publikację naukową, opracowaną z partnerem zagranicznym

dr inż. Wiktor Kasprzyk

Za największą liczbę cytowań

dr inż. Sylwia Dworakowska

Dla najmłodszego pierwszego autora publikacji naukowej w czasopiśmie

wskazanym w aktualnym wykazie

MEiN czasopism naukowych

i recenzowanych materiałów z konferencji

międzynarodowych

Dominika Träger

(studentka II roku inżynierii materiałowej)

Za najbardziej wartościowe wdrożenie

prof. dr hab. inż. Jan Ogonowski

dr hab. inż. Elżbieta Sikora

dr inż. Magdalena Malinowska

Dla najmłodszego wypromowanego doktora habilitowanego

dr hab. inż. Piotr Cisek, prof. PK

Dla najmłodszego wypromowanego doktora

dr inż. Katarzyna Sutor-Świeży

dr inż. Rafał Schmidt

Dla promotora najmłodszego wypromowanego doktora

prof. dr hab. inż. Błażej Skoczeń

dr hab. inż. Sławomir Wybraniec, prof. PK

Nagrody za wyróżniające osiągnięcia badawcze i badawczo-dydaktyczne

Wydział Architektury

prof. dr hab. inż. arch. Mateusz Gyurkovich

dr hab. inż. arch. Kinga Racoń-Leja, prof. PK

dr inż. arch. Dominika Długosz

dr inż. arch. Anna Porębska

Magdalena Kozień-Woźniak i Paweł Ocioń przyjmują dyplom od rektora PK Andrzeja Szaraty, któremu towarzyszy prorektor Dariusz Bogdał

Wydział Informatyki i Telekomunikacji

dr Sylwia Dudek

dr Radosław Kycia

Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej

dr hab. inż. Krzysztof Tomczyk, prof. PK

mgr inż. Grzegorz Nowakowski

Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej

prof. dr hab. inż. Radomir Jasiński

dr hab. inż. Joanna Ortyl, prof. PK

dr inż. Jolanta Jaśkowska

dr Xiao Zhang

Wydział Inżynierii Lądowej

prof. dr hab. inż. Arkadiusz Kwiecień

prof. dr hab. inż. Elżbieta Radziszewska-Zielina

prof. dr hab. inż. Tadeusz Tatar

dr inż. Katarzyna Mróz

dr inż. Krzysztof Ostrowski (L-3)

Wydział Inżynierii Materiałowej i Fizyki

prof. dr hab. inż. Agnieszka Sobczak-

Kupiec

dr hab. inż. Kinga Korniejenko, prof. PK

Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki

prof. dr hab. inż. Paweł Ocioń

prof. dr hab. inż. Dawid Taler

prof. dr hab. inż. Jan Taler

Wydział Mechaniczny

prof. dr hab. inż. Piotr Duda

dr hab. inż. Grzegorz Filo, prof. PK

dr inż. Reza Teimouri

Nagroda za utworzenie e-kursu

Nagroda indywidualna:

dr inż. Jerzy Białas (WliT)

mgr Agnieszka Łyczko (SJO)

mgr Joanna Wrona (SJO)

Nagroda zespołowa:

dr hab. inż. Tomasz Kisilewicz, prof. PK

dr inż. Anna Dudzińska

dr inż. Katarzyna Nowak

mgr inż. Katarzyna Nowak-Dzieszko

Zdjęcia: Jan Zych

Nagroda „Integralia” dla Magdaleny Cory

Magdalena Cora, która na Politechnice Krakowskiej kieruje Studium Języków Obcych, odebrała 9 kwietnia, podczas XVI Krakowskich Dni Integracji, nagrodę przyznaną za szczególną wrażliwość na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Ceremonia wręczenia nagrody stanowi ważny punkt programu Krakowskich Dni Integracji. W tym roku odbywały się 8–12 kwietnia i zostały przygotowane przez dziewięć krakowskich uczelni: UJ, AGH, ASP, UEK, UPJPII, UKEN, UR, KAAFM i PK. Główna konferencja była zatytułowana „Sport jest jeden” (9 kwietnia), a prelegenci skupili się na takich aspektach, jak np.: sport osób z niepełnosprawnościami w warunkach akademickich (odwołano się do przykładu sekcji sportowej osób z niepełnosprawnościami UAM); jego znaczenie w życiu i wpływ na efektywność w pracy.

Mówiono również o asyście dydaktycznej jako formie wsparcia osób studiujących, interaktywnych formach WF czy integracji grupy na przykładzie programu „Sport i rekreacja bez barier”. XVI KDI zgromadziły studentów, nauczycieli akademickich oraz mieszkańców miasta, przekonanych, że dla osób z niepełnosprawnością sport jest drogą ku społeczeństwu otwartemu.

Laureatka nagrody „Integralia” Magdalena Cora jest absolwentką Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nauczycielką z 20-letnim stażem; wykładowczynią języka obcego oraz dyrektorką Studium Języków Obcych PK od 8 lat. Zajmuje się praktyczną nauką języka angielskiego (w dziedzinie gospodarki przestrzennej, inżynierii lądowej oraz geoinformatyki). Jest autorką czterech podręczników do nauki języka angielskiego technicznego oraz dwóch kursów e-learningowych na platformie Novoica.pl; w 2023 r. otrzymała tytuł Dydaktyka Roku w SJO PK; metodyk nauczania języków obcych oraz trener nauki. Od 2020 r. zasiada w Senacie PK. Od 2023 r. członkini zespołu PK, realizującego grant w ramach sojuszu STARS EU. Ukończyła drugi stopień kursu polskiego języka migowego.

(R.)

Fot.: Ze zbiorów Magdaleny Cory

Prof. Jan Taler z Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski

Prof. Jan Taler został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne zasługi dla rozwoju nauk technicznych, za osiągnięcia w promowaniu polskiej myśli naukowej na świecie”. Order w imieniu prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wręczył zastępca szefa Kancelarii Prezydenta RP Piotr Ćwik podczas uroczystości zorganizowanej 4 kwietnia br. w siedzibie Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Odznaczenie zostało przyznane postanowieniem prezydenta RP z 11 stycznia 2022 r., jednak z powodu pandemii ceremonia odbyła się dopiero w tym roku.

Prof. Jan Taler jest specjalistą w zakresie: energetyki cieplnej, maszyn i urządzeń energetycznych, termodynamiki i wymiany ciepła. Przez wiele lat był związany z Wydziałem Mechanicznym PK — od 1993 r. pełnił funkcję dyrektora Instytutu Aparatury Przemysłowej i Energetyki, następnie dyrektora Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych. W 2019 r. instytut włączono w strukturę tworzonego Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki jako Katedrę Energetyki, którą kieruje. Od 2020 r. jest członkiem korespondentem PAN.

Jego prace badawcze zaowocowały wieloma publikacjami z zakresu systemów,

Prof. Jan Taler (pierwszy z prawej w drugim rzędzie) w gronie odznaczonych; w środku zastępca szefa Kancelarii Prezydenta RP Piotr Ćwik. Własność: MUW w Krakowie

technologii i urządzeń energetycznych, zwłaszcza procesów cieplnych i przepływowych w dużych kotłach energetycznych. W dorobku ma (jako autor i współautor) kilkanaście książek i ponad 450 artykułów opublikowanych na łamach czasopism krajowych oraz zagranicznych i jako materiały

konferencyjne. Liczba cytowań jego prac według bazy Scopus wynosi 2920, a indeks Hirscha 29. Wypromował na PK 16 doktorów. Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1993 r.) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2011 r.).

(R.)

WSPOMNIENIE

Zbigniew K. Zuziak

Profesor Zbigniew Karol Zuziak należał do grona wybitnych postaci Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Swoją pracę naukową i projektową podporządkował urbanistyce, zwłaszcza zadaniom planowania przestrzennego. Był również cenionym wykładowcą, nauczycielem wielu pokoleń architektów i urbanistów.

✧

Urodził się 12 września 1944 r. w Krakowie. Po zakończeniu nauki w I Liceum Ogólnokształcącym im. Bartłomieja Nowodworskiego podjął studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Pracę dyplomową obronił w 1968 r. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1976 r., broniąc dysertacji pt. „Wybrane zagadnienia planowania przestrzennego, związane z rozwojem turystyki motorowej (w nawiązaniu do zagospodarowania przestrzennego ziem górskich)”. W 2000 r. na podstawie dorobku naukowego i monografii pt. „Strategie rewitalizacji przestrzeni śródmiejskiej” uzyskał stopień doktora habilitowanego. Tytuł naukowy profesora nadał mu prezydent RP w 2010 r.

Po ukończeniu studiów został zatrudniony na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej w Instytucie Urbanistyki i Planowania Przestrzennego, w Zakładzie Planowania Przestrzennego, kierowanym przez prof. Zbigniewa Wzorka. W 1992 r., po reorganizacji Wydziału i utworzeniu Instytutu Projektowania Miast i Regionów, pracował w Zakładzie Projektowania Miast i Obszarów Śródmiejskich pod kierunkiem prof. Stanisława Juchnowicza. W 2003 r. objął kierownictwo Zakładu Projektowania Miast i Planowania Przestrzennego (jednostkę przekształcono w 2010 r. w Katedrę Budowy Miast). Funkcję tę pełnił do 2016 r. W kolejnych latach kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną w Wyższej Szkole Technicznej w Katowicach i na Politechnice Rzeszowskiej.

Na dorobek naukowy prof. Zbigniewa Zuziaka składa się ponad 80 samodzielnych publikacji w czasopismach naukowych, poświęconych głównie problematyce rewitalizacji śródmieść, podstawom teoretycznym planowania metropolitalnego, instrumentom polityki przestrzennej,

negocjowaniu konfliktów w planowaniu przestrzennym oraz marketingowi urbanistycznym. Profesor był autorem 2 i współautorem 2 monografii. Brał udział w ponad 100 konferencjach krajowych i zagranicznych. Przygotował wiele recenzji prac naukowych oraz opinii, koreferatów i ekspertyz odnoszących się do opracowań planistycznych — szczególnie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju miast i gmin (m.in. Krakowa, Gdyni i Lublina).

Pełniąc obowiązki dydaktyczne, prowadził od 1969 r. zajęcia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, a także wykłady na studiach podyplomowych Politechniki Krakowskiej, ale i Akademii Ekonomicznej w Krakowie oraz na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej. Wygłaszał gościnnie wykłady na uniwersytetach amerykańskich (np. Uniwersytecie Johns Hopkinsa w Baltimore; Florida Atlantic University; Uniwersytecie Rutgersa – Uniwersytecie Stanu New Jersey; Uniwersytecie Wisconsin i Florida-Israel Institute), a także na uniwersytetach w Göteborgu, Wenecji oraz na Universitas Istropolitana w Bratysławie. Był promotorem 8 prac doktorskich, poświęconych różnym aspektom rewitalizacji obszarów śródmiejskich oraz współczesnym zjawiskom i metodom rozwoju struktury miasta i metropolii.

Swoją wiedzę i doświadczenie naukowe wykorzystywał, pełniąc odpowiedzialne funkcje. W latach 1984–1990 był głównym architektem miasta Krakowa i głównym architektem wojewódzkim, równocześnie należał do zespołu generalnego

projektanta „Planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa” oraz zespołu generalnego projektanta „Planu regionalnego Krakowa”. W okresie 1990–1993 był doradcą ministra gospodarki przestrzennej i budownictwa. Otrzymał stypendium naukowe na Uniwersytecie Johns Hopkinsa w Baltimore, w Stanach Zjednoczonych. W latach dziewięćdziesiątych pełnił funkcję konsultanta i kierownika międzynarodowych projektów badawczych w Ośrodku Badań Miejskich, Architektury i Ochrony Zabytków Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Jako konsultant do spraw planowania przestrzennego uczestniczył także w programie partnerstwa dla samorządu terytorialnego (Local Government Partnership Program), finansowanego z Amerykańskiej Agencji Rozwoju (USAID).

W okresie od 26 listopada 2002 r. do 13 stycznia 2004 r. pełnił funkcję zastępcy prezydenta miasta Krakowa, odpowiadając za sprawy strategii rozwoju, planowania przestrzennego, urbanistyki, architektury, geodezji, promocji i współpracy międzynarodowej.

Równocześnie prowadził, jako współautor, prace projektowe, wśród których wymienić należy studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miast: Krakowa (2003 r.), Legnicy (2002 r.); Cieszyna (2000 r.); również Kazimierz Action Plan (Plan działań dla Kazimierza) — plan rewitalizacji krakowskiego Kazimierza (1994 r.); „Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa” (1989 r.); „Plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego i rewolucji Kazimierza i Stradomia w Krakowie” (1987 r.); „Projekt regionalnego planu rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego województwa krakowskiego”.

Brał również udział w konkursach architektonicznych i urbanistycznych, m.in. dotyczących zespołu mieszkaniowo-usługowego w Darmstadt, modelowej jednostki rekreacyjnej na Podhalu, Równi Szaflarskiej w Nowym Targu, obszaru strategicznego „Dąbie” w Krakowie, centrum Poznania, fragmentu północnej Osaki.

Był członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich, Towarzystwa Urbanistów Polskich, SCUPAD (Salzburg Congress for Urban Planning and Development) oraz

IUFA JHU (International Urban Fellows' Association). Od 1996 r. był ekspertem Międzynarodowej Fundacji Miesa van der Rohe, z siedzibą w Barcelonie, przyznającej twórcom europejskim prestiżową nagrodę architektoniczną.

Należał do Komisji Obszarów Metropolitalnych przy KPZK PAN; Komitetu Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Polskiej Akademii Nauk. Był członkiem Komisji Urbanistyki Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN. Od 2017 r. pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Urbanistyki i Architektury krakowskiego oddziału PAN.

Otrzymał wiele nagród i wyróżnień, jak np.: ministerialne nagrody za miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa oraz miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania

przestrzennego i rewaloryzacji dzielnicy Kazimierz w Krakowie; nagrody rektora PK za działalność dydaktyczną i naukową oraz nagrody PAN. Uzyskał także wiele nagród i wyróżnień w konkursach architektoniczno-urbanistycznych, organizowanych przez SARP i TUP, a także specjalne wyróżnienie Europejskiej Komisji i Europejskiej Rady Urbanistów za międzynarodowy projekt „Plan działań dla krakowskiego Kazimierza” (1994 r.).

Profesor Zbigniew Zuziak zmarł nagle 9 kwietnia 2023 r. W jego osobie pożegnaliśmy wybitnego naukowca, specjalistę w zakresie urbanistyki i planowania przestrzennego. Jego wkład w teorię urbanistyki jest imponujący. Był wizjonerem szukającym odpowiedzi na nurtujące pytania o przyszłość miast. Jego zaangażowanie

w problemy przestrzenne wyrażało się w twórczości projektowej.

Zapamiętamy Go jako człowieka aktywnego zawodowo, kreatywnego, o wszechstronnych zainteresowaniach, estetę, miłośnika muzyki i sztuk pięknych.

Cześć Jego Pamięci!

Monika Gołąb-Korzeniowska

Dr inż. arch. Monika Gołąb-Korzeniowska, prof. PK pracowała w kierowanym przez prof. Zbigniewa Zuziaka Zakładzie Projektowania Miast i Planowania Przestrzennego (przekształcony w 2010 r. w Katedrę Budowy Miast), w ówczesnym Instytucie Miast i Regionów. Obecnie pracuje w Katedrze Planowania Przestrzennego, Projektowania Urbanistycznego i Ruralistycznego PK.

Konkurs na nową siedzibę WliT

Stale rosnące zainteresowanie wśród kandydatów na studia nauką na jednym z najmłodszych wydziałów Politechniki Krakowskiej — na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji, oraz dynamiczny rozwój WliT spowodowały, że pojawiła się konieczność wybudowania nowej siedziby. Potrzeba jest tym bardziej paląca, że WliT mieści się obecnie w kilku lokalizacjach, co nie sprzyja realizacji bardzo ambitnych planów naukowych i edukacyjnych. Są one uzasadnione uzyskaniem znakomitej kategorii A w ostatniej ewaluacji dyscyplin naukowych. Wynik ten, uzyskany dzięki dorobkowi naukowemu pracowników Wydziału, daje prawo uczelni do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja.

Konkurs na projekt nowej siedziby WliT ogłoszono we współpracy z SARP. Ma ona powstać na terenie kampusu w Czyżynach, w rejonie pomiędzy aleją Jana Pawła II, ulicą prof. Michała Życzkowskiego i ulicą Łyzdora Stella-Sawickiego.

Inwestycja jest planowana jako dwuetapowa, prowadzona w procedurze ograniczonej. W pierwszym etapie ma powstać część obejmująca laboratoria komputerowe i projektowe, sale seminaryjne i wykładowe, aulę, pokoje konsultacji oraz strefy aktywności naukowej, samorządowej, organizacji konkursów

i wydarzeń oraz przestrzenie relaksu. W drugim etapie zaplanowano realizację specjalistycznych laboratoriów naukowo-badawczych, z niezbędną do ich obsługi przestrzenią pracy kameralnej. Przewidziano m.in. laboratoria elektroniki i technologii kwantowych, robotyki, Internetu Rzeczy, telekomunikacji z częścią mechatroniczną oraz halą / areną do testowania robotów i dronów, a także laboratoria rozszerzonej rzeczywistości, cyberbezpieczeństwa i e-gamingu, Data Science czy genomiki / bioinformatyki.

Projekt budynku i jego wyposażenie to nie wszystko — wymagania dotyczą zaprojektowania również wyglądu i wyposażenia przestrzeni publicznej w bezpośrednim otoczeniu. Ma być zarówno reprezentatywne i estetyczne, jak i funkcjonalne. Konieczne jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych dla samochodów, rowerów i hulajnóg pod zadaszeniem z fotowoltaiką, w tym instalacje stacji ładowania. Nowe budynki mają być optymalne energetycznie, ekologicznie oraz ekonomicznie, co stawia przed projektantami duże wyzwania.

Harmonogram konkursu przewiduje 2 etapy — składanie opracowań studialnych do 14 czerwca, a prace konkursowych do 19 sierpnia. Rozstrzygnięcie odbędzie się 6 września. Sąd konkursowy dziewięcioosobowy

będzie obradował pod przewodnictwem prof. dr hab. inż. arch. Ewy Kuryłowicz. Przewiduje się 3 nagrody: I — 65 tys. złotych i zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie usługi, II — 30 tys. złotych i III — 20 tys. złotych. Zaproszeni do II etapu uczestnicy, którzy złożą kompletną pracę konkursową, otrzymają 25 tys. złotych (kwoty nagród podano brutto).

Terminy rozpoczęcia i zakończenia prac budowlanych będą zależne od finansowania tak poważnej inwestycji. Szacuje się, że łączny koszt realizacji inwestycji wraz z zagospodarowaniem terenu, wyniesie 170 mln złotych (I etap — 100 mln złotych, II etap — 70 mln złotych). Kwota ma pochodzić ze środków własnych PK oraz dofinansowań, na które już zostały złożone wnioski do Ministerstwa Nauki.

(M., M.P.)

Źródło: Canva.com

XV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współrzędnościowa Technika Pomiarowa”

Metrologia na poziomie ultra

Otwarcie 25 kwietnia na Politechnice Krakowskiej Laboratorium Ultraprecyzyjnych Pomiarów Współrzędnościowych rozpoczęło XV konferencję poświęconą współrzędnościowej technice pomiarowej. Była to doskonała okazja do zapoznania się z tą techniką w praktyce oraz w trakcie wykładów i sesji posterowych. Wyjątkowe laboratorium powstało dzięki koncepcji prof. Jerzego Śladka i wytrwałej pracy zespołu pod kierunkiem dr. hab. inż. Adama Gąska, prof. PK oraz wielu osób i firm, które uczestniczyły w procesie budowy i wyposażania (pisaaliśmy o tym w nr 4/2024 „Naszej Politechniki”). Jak powiedział rektor PK prof. Andrzej Szarata: — *Politechnika Krakowska jest jednym z najmocniejszych w Polsce ośrodków badań i wyspecjalizowanych usług w obszarze metrologii współrzędnościowej. Mamy światowej klasy specjalistów skupionych wokół akredytowanego Laboratorium Metrologii Współrzędnościowej Wydziału Mechanicznego w zespole prof. Jerzego Śladka, polskiego prekursora tej dyscypliny nauki. Dzięki otwarciu Laboratorium Ultraprecyzyjnych Pomiarów Współrzędnościowych z najdokładniejszą infrastrukturą pomiarową na świecie wzmacniamy nasz potencjał badawczy i przesuwamy granice dokładności pomiarów do niewyobrażalnego dotąd poziomu. Tak stwarzamy szansę nie tylko na rozwój nauki, ale także na technologiczny skok europejskich firm, które będą korzystały z możliwości naszych zespołów badawczych i naszej infrastruktury.*

Nowa jednostka, działająca w ramach Laboratorium Metrologii Współrzędnościowej, dzięki wyposażeniu w trzy maszyny

LUPW (na pierwszym planie) znajduje się na terenie kampusu uczelni w Czyżynach, w sąsiedztwie LAS

współrzędnościowe oferuje unikatową możliwość ultraprecyzyjnych pomiarów przedmiotów w skali od nano do wielkogabarytowych. LMW jest laboratorium wzorującym, akredytowanym przez PCA (A132). Prowadzi współpracę z firmami różnych gałęzi przemysłu, współpracuje także z instytucjami otoczenia biznesu i jest aktywnym członkiem Polskiej Unii Metrologicznej.

Ważnym wydarzeniem w czasie otwarcia nowego laboratorium i konferencji było podpisanie umowy przystąpienia PK do Klastra Metrologicznego. Jego zadaniem jest prowadzenie działań na rzecz innowacyjności, tworzenie nowoczesnych rozwiązań dla polskiego biznesu oraz wsparcie przemysłu i gospodarki w zakresie usług metrologicznych. LUPW, będące częścią Narodowej Sieci Metrologii Współrzędnościowej (NSMET), powstało dzięki środkom własnym oraz wsparciu z Programu Operacyjnego „Inteligentny Rozwój”. W NSMET, oprócz PK jako lidera, uczestniczą: Politechnika Poznańska, Politechnika Warszawska i Politechnika Świętokrzyska. Celem jest stworzenie najwyższej jakości wyspecjalizowanej infrastruktury badawczej, służącej rozwojowi metrologii w Polsce i wpisanej na Polską Mapę Infrastruktury Badawczej.

LMW PK realizuje także projekt „Regionalny Zespół Akredytowanych Laboratoriów Badawczych i Wzorcujących PK”, dofinansowany z funduszy europejskich. Zaangażowane są Wydział Mechaniczny oraz Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki PK (tu powstało Laboratorium Maszyn i Urządzeń Energetycznych). Udział LMW w realizacji projektu dotyczy: oceny jakości wytwarzania, poprawy dokładności pomiarów, opracowywania i wdrażania procedur badawczych oraz wzorcujących w zakresie metrologii długości.

Konferencja „Współrzędnościowa Technika Pomiarowa”, której głównym organizatorem było LMW PK, została zorganizowana pod patronatem Komitetu Budowy Maszyn PAN, Głównego

Inauguracja LUPW PK. Przecięcia wstęgi dokonuje dziekan WM Jerzy Śladek wraz z rektorem PK Andrzejem Szarata (z lewej) i Szymonem Matyjaszkiem z Hexagon Poland & Baltics

Projekt „NSMET Narodowa Sieć Metrologii Współrzędnościowej” współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 4.2 Programu Operacyjnego „Inteligentny Rozwój” 2014–2020; nr umowy POIR.04.02.00-00-D012/20-00.

Urzędu Miar, Polskiej Unii Metrologicznej, komitetu TC14 IMEKO i NSMET. W Komitecie naukowym znaleźli się: prof. Jerzy Śladek (przewodniczący), prof. dr hab. inż. Józef Gawlik, dr hab. inż. Adam Gąska, prof. PK, dr inż. Marcin Krawczyk, prof. PK, dr hab. inż. Magdalena Niemczewska-Wójcik, prof. PK, dr hab. inż. Ksenia Ostrowska, prof. PK. Tematyka konferencji obejmowała rozwój współrzędnościowej techniki pomiarowej oraz metod i urządzeń pomiarowych w niej wykorzystywanych. Wykłady dotyczyły teorii i praktyki pomiarów współrzędnościowych i ich niepewności, w tym pomiarów wielosensorowych. Przedstawiono nowe urządzenia i trendy w technikach pomiarowych. Poruszano wątki edukacji w metrologii przemysłowej oraz udziału metrologii w 4. rewolucji przemysłowej. Nie zabrakło prezentacji konkretnych przykładów praktyki metrologicznej, a dzięki sąsiedztwu laboratoriów PK uczestnicy mogli nie tylko zapoznać się z konkretnym sprzętem pomiarowym, ale także wymieniać cenne doświadczenia.

(M.P., lp, mas)
Zdjęcia: Jan Zych

Za nami XII edycja konkursu o Tadeuszu Kościuszcze

XII edycja konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz” przeszła do historii. 26 kwietnia w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia” spotkali się najlepsi uczestnicy I etapu, by odpowiedzieć na pytania dotyczące bogatego życia i działalności Naczelnika, przywódcy powstania z 1794 r., a także od 1976 r. — patrona Politechniki Krakowskiej. Zwycięzcą rywalizacji został Franciszek Kwoczyński, student prawa na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Przebieg tegorocznego finału był inny niż przed rokiem. Zmian regulaminowych wprowadzono kilka. Po pierwsze, II etap został podzielony na trzy rundy. Po drugie, do finałowych zmagani dopuszczono większą liczbę uczestników — 12 osób, w tym 7 uczniów i 5 studentów. Do tej pory w konkursie brało udział 10 osób. Oczywiście, wcześniej, 5 kwietnia br., zarejestrowani uczestnicy przystąpili do testu *on-line*, złożonego z 30 pytań. Jego wyniki pozwoliły wyłonić grupę finalistów.

W I rundzie finałowej na miejscach przeznaczonych dla zawodników zasiedli kolejno, zgodnie z wylosowanymi na początku numerami: Wiktor Zjawiony (Zespół Szkół w Koniecpolu), Franciszek Kwoczyński (Uniwersytet Śląski w Katowicach), Julia Nowak (Zespół Szkół w Koniecpolu), Marcin Antosz (Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego z siedzibą we Wrocławiu), Oliwia Rozwora (III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Dąbrowskiej w Płocku), Zuzanna Kania (CLVII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie), Daria Wiech (II Liceum Ogólnokształcące im. ks. Jana Twardowskiego w Dębicy), Michał Kowal (Uniwersytet Jagielloński), Karol Michałowski (VII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie), Pietro Molendys (Zespół Szkół Małopolska Szkoła Gościnności im. Tytusa Chałubińskiego w Myślenicach), Agata Nastula (Akademia Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu). Zabrakło Jakuba Kuczki (Uniwersytet Śląski w Katowicach), który musiał nagle zrezygnować z udziału ze względów osobistych.

Prowadzący wydarzenie Bartłomiej Krystyński z Działu Promocji zadał każdemu uczestnikowi 4 pytania w ramach 4 serii. Regulamin precyzyjnie określił sytuację zawodników na koniec I rundy: 6 finalistów z największą liczbą punktów mogło przejść do kolejnej, przy czym w przypadku uzyskania przez dwóch lub więcej uczestników takiej samej liczby punktów, o ich pozycji

i awansie decydowała liczba punktów zdobyta w I etapie konkursu, a jeśli i ona była taka sama — czas udzielenia odpowiedzi na pytania w I etapie.

W II rundzie z pytaniami o życie, działalność i czasy Tadeusza Kościuszko zmierzyli się: Wiktor Zjawiony, Franciszek Kwoczyński, Oliwia Rozwora, Zuzanna Kania, Daria Wiech i Karol Michałowski. Walka o zwycięstwo w III rundzie rozegrała się między Franciszkiem Kwoczyńskim, Darią Wiech i Karolem Michałowskim. Najlepszy okazał się student Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Franciszek Kwoczyński zdobył laptopa oraz 2 tys. złotych. Zwycięzca XII edycji konkursu pochodzi z Bielska-Białej. Studiuje niestacjonarnie prawo, a pracuje jako budowniczy konstrukcji z klocków LEGO. Jego pasją jest projektowanie gier planszowych. Na pytanie o to, jak wyglądały przygotowania do konkursu, zdradził, że swoją wiedzę z bazy lektur konkursowych wzbogacał poprzez słuchanie podcastów dotyczących Tadeusza Kościuszki. — *Potem oczywiście nieustannie powtarzałem materiał i wręcz żyłem postacią Naczelnika. Podsumowaniem moich przygotowań była wizyta na kopcu Kościuszki w Krakowie oraz w zlokalizowanym tam Muzeum Kościuszkowskim* — mówił student. Warto dodać, że Franciszek Kwoczyński po I etapie nie od razu awansował do finału. Z udziału w wieńczącej konkurs rozgrywce zrezygnowały 2 osoby z grupy studentów, więc lista finalistów została uzupełniona o kolejne. Jedną z nich był właśnie Kwoczyński.

Zdobywczyni II miejsca, Daria Wiech, otrzymała czytnik e-booków i 1,5 tys. złotych, a także 100 dodatkowych punktów w postępowaniu rekrutacyjnym na wszystkie kierunki studiów oferowane przez

Laureaci, jurorzy i organizatorzy konkursu

Franciszek Kwoczyński, laureat I miejsca

Politechnikę Krakowską. Karol Michałowski zajął III miejsce i wygrał słuchawki bezprzewodowe, 500 złotych oraz 80 dodatkowych punktów w rekrutacji na PK. Kolejne osoby z listy rankingowej: Oliwia Rozwora (IV miejsce), Wiktor Zjawiony (V miejsce), Zuzanna Kania (VI miejsce), Marcin Antosz (VII miejsce), Julia Nowak (VIII miejsce), Pietro Molendys (IX miejsce), Agata Nastula (X miejsce), Michał Kowal (XI miejsce), odebrały z rąk prorektora ds. studenckich PK dr. inż. Marka Bauera nagrody książkowe i politechniczne gadżety. Ponadto wszyscy uczniowie opuścili PK ze zdobyczami punktowymi: Oliwia Rozwora zdobyła ich 60, a Wiktor Zjawiony, Zuzanna Kania, Julia Nowak i Pietro Molendys otrzymali po 50 punktów.

(B.K.)

Zdjęcia: Jan Zych

Dzień Otwarty PK

W piątek 19 kwietnia br. Politechnika Krakowska kolejny raz gościła uczniów szkół ponadpodstawowych. Dzień Otwarty to wyjątkowe wydarzenie — uczelnia otwiera drzwi dla przyszłych studentek i studentów. Tym razem odbyło się ono wyłącznie w formie stacjonarnej. Odwiedzający PK mieli okazję nie tylko poznać ofertę edukacyjną i zasady rekrutacji, ale też zobaczyć kampus przy ulicy Warszawskiej 24 oraz mieszczące się tu sale dydaktyczne i laboratoria.

W piątkowy rano przed Galerią „Gil” ustawiono ekran LED, scenę oraz dwie strefy relaksu. W takich warunkach uczestnicy Dnia Otwartego śledzili główną część

wydarzenia, czyli „Dzień Otwarty (nie) tylko dla Dziewczyn” oraz „Życie studenckie”.

Politechnika Krakowska aktywnie wspiera ogólnopolską kampanię „Dziewczyny na Politechniki”, organizowaną przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy”. W tym roku można było nie tylko wysłuchać rozmów z naukowczyniami i studentkami z PK, ale też poznać je osobiście. O swoich naukowych osiągnięciach i planach opowiedziały tegoroczne ambasadorki akcji — inż. Dominika Wanat i mgr inż. Dagmara Słota. W kolejnym panelu dyskusyjnym wzięły udział naukowczynie: dr inż. Anna Romańska (WIEiK), dr inż. Izabela Tylek (WIL), dr hab. inż. Anna

Szafarczyk, prof. PK (WIŚiE) i dr inż. Małgorzata Miastkowska (WiiTCh). Z prowadzącym audycję Bartłomiejem Krystyńskim z Działu Promocji rozmawiały m.in. o największych wyzwaniach, z którymi kobiety stykają się w świecie technicznym, ale też o pozytywnych trendach — wzrastającym odsetku kobiet zajmujących się naukami technicznymi oraz wzajemnym wsparciu. W drugim panelu głos oddaliśmy studentkom i doktorantkom. Sandra Kiwior (WiiT), Wioleta Łoś (WM), dr inż. Agnieszka Żyra (WM), mgr inż. Beata Szreniawa (SDPK) oraz mgr inż. Agnieszka Bąk (SDPK) opowiedziały o swoich doświadczeniach ze studiów na PK z punktu widzenia równości płci.

Zdjęcia: Ewa Deskur-Kalinowska,
Joanna Skowrońska, Jan Zych

Profesorka, chirurgka, nurkini... Feminatywy, czyli temat, który od kilku lat rozgrzewa do czerwoności debatę publiczną, był przedmiotem kolejnej rozmowy. — *Warto pamiętać, że feminatywy nie są niczym nowym dla języka polskiego. Dopiero po II wojnie światowej nastąpił odwrót ku formom męskim* — mówi koordynatorka PK akcji „Dziewczyny na Politechniki”, mgr Joanna Skowrońska. — *Stosowanie żeńskich form ma duże znaczenie społeczne, bo wzmacnia skojarzenia z kobietami jako przedstawicielkami danych specjalności.*

Po krótkiej przerwie, wypełnionej muzyką Radia „Nowinki”, na scenie ponownie zasiadła Sandra Kiwior. Studentka i jej koleżdy z Samorządu Studenckiego — Bartek Szczygieł i Kuba Zwijacz — opowiedzieli

o eventach organizowanych przez SSPK: „Adapciaku”, Rajdzie PK i Czyżnialiach.

W czasie Dnia Otwartego uczelnię można było odwiedzić od godziny 10 do godziny 15. W Galerii „Gil” na uczestników tradycyjnie czekały stoiska wydziałów i Szkoły Doktorskiej PK, Działu Promocji, Działu Współpracy Międzynarodowej, Działu Kształcenia oraz organizacji studenckich. Wydziały PK zaprosiły na warsztaty oraz pokazy, a w hali Laboratorium Badawczego Materiałów i Konstrukcji Budowlanych zaprezentowały się koła naukowe i grupy projektowe FutureLab PK. Goście mogli zobaczyć, jak wyglądają zajęcia z projektowania architektonicznego i wziąć udział w akcji sadzenia roślin; dowiedzieć się, dlaczego euro świeci oraz jak działają mosty. Dział Promocji wraz

z pozostałymi jednostkami uczelni przygotował grę miejską „Wyzwanie dla inżyniera”. Każda osoba, która zebrała komplet odznak, otrzymywała przygotowane specjalnie na tę okazję upominki.

— *Dni otwarte zawsze cieszą się dużym zainteresowaniem i tak też było w tym roku. Odwiedzający nas uczniowie z całej Polski wiedzą, że to doskonała okazja, aby poznać uczelnię, dowiedzieć się więcej o kierunkach studiów, warunkach rekrutacji oraz możliwościach rozwoju na PK* — mówi mgr Anna Chmura, kierowniczka Działu Promocji. — *To również szansa na nawiązanie kontaktów, poznanie przyszłych koleżanek i kolegów. Mamy nadzieję, że ponownie spotkamy naszych gości w październiku, już jako studentów Politechniki Krakowskiej.*

(J. S.)

InfraDAYS 2024 Expo & Multi-Conference zgromadziła ponad 600 uczestników

Dni infrastruktury na Politechnice

Na terenie kampusu Politechniki Krakowskiej odbyła się w dniach 23–25 kwietnia InfraDAYS 2024 Expo & Multi-Conference. Wykłady i dyskusje prowadzono w Międzywydziałowym Centrum Edukacyjno-Badawczym PK „Działownia”, a w bezpośredniej bliskości w dużym namiocie mieściła się strefa Expo. Znalazły tam miejsce stoiska wielu wystawców, którzy prezentowali produkty i usługi. W budynku Laboratorium Badawczego Materiałów i Konstrukcji Budowlanych PK, w industrialnej aranżacji, przygotowana została strefa premium — przeznaczona na poczęstunek i rozmowy kularowe B2B.

Konferencja dotyczyła szeroko rozumianego budownictwa infrastrukturalnego. W programie każdy z trzech konferencyjnych dni poświęcono innym elementom infrastruktury, jak: mosty i tunele; drogi i koleje oraz związane z nimi kwestie hydrotechniczne i geotechniczne. Odbyło się ponad 70 prelekcji, poprowadzonych przez ponad 80 wybitnych naukowców z uczelni technicznych, w tym z Politechniki Krakowskiej, oraz specjalistów z wiodących firm, działających na terenie Polski. Na wydarzenie zarejestrowano 628 biletów. Tematyka konferencji zainteresowała nie tylko profesjonalistów, ale i przedstawicieli administracji. Można było zapoznać się z technologiami, rozwiązaniami i produktami oraz wyzwaniem stojącymi przed każdym z uczestników procesu projektowania, budowy, eksploatacji oraz zarządzania obiektami infrastrukturalnymi. Bardzo istotne było dzielenie się praktycznym doświadczeniem, niekiedy mocno odbiegającym od oczekiwań. Interdyscyplinarny charakter konferencji był okazją do spotkań i nawiązywania cennych znajomości poza kręgiem własnej specjalności.

Konferencję otworzył rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata. — *Konferencja jest dla mnie, jako rektora i byłego dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej, bardzo ważna, dlatego że nie tylko największe firmy i najważniejsze instytucje zajmujące się budownictwem są tutaj, ale jest tu też duża grupa studentów. Bardzo nam zależało na tym, żeby młodzi ludzie mogli zobaczyć, na czym polega budownictwo, nie przez pewne kalki, klisze, ale zwracając uwagę na realne działania firm. A firmy,*

które tu przyszły, też mają okazję pokazać się z jak najlepszej strony. Kooperacja pomiędzy młodymi ludźmi, przyszłymi adeptami pięknej sztuki budownictwa, a firmami, które tę sztukę uprawiają od lat, jest dla mnie osobiście bardzo ważnym elementem.

Goście honorowi przedstawili swoją ocenę obecnego stanu, wyzwania i oczekiwania dotyczące rozwoju każdego rodzaju infrastruktury. Oprócz rektora Politechniki Krakowskiej, byli to: prof. dr hab. inż. Marek Salamak z Politechniki Śląskiej, Barbara Dzieciuchowicz — prezes zarządu Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa, prof. Marek Pawlik — zastępca dyrektora Instytutu Kolejnictwa, prof. Adam Wysokowski z Uniwersytetu Zielonogórskiego i przewodniczący Związku Mostowców RP, Wojciech Kozak — dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, mgr inż. Mirosław Boryczko z Katedry Konstrukcji Mostowych, Metalowych i Drewnianych PK oraz przewodniczący Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Krakowie.

Następnie Andrzej Szarata wygłosił prelekcję wprowadzającą o znaczeniu integracji systemów transportowych — kolejowych i drogowych. Wykazał, że wymaga ona całościowego planowania rozwoju i modernizacji infrastruktury ze względu na ogromną skalę zależności. Wybiórcze podejście do rozwiązywania problemów grozi kosztownymi błędami. Prowadzący wydarzenie od strony merytorycznej Marek Salamak przybliżył założenia nadchodzącej rewolucji w postaci „cyfrowego bliźniaka”, zaczynającej się z metodą BIM. Na przykładach zilustrował stan wdrażania BIM w polskim budownictwie.

Drogi i koleje

Przyszłościowym rozwiązaniom w drogownictwie oraz konieczności stałego monitoringu zmian poświęcony był pierwszy wykład sesji drogowej dr. hab. inż. Janusza

Wykład wprowadzający rektora PK prof. Andrzeja Szaraty

Bohatkiewiczza, prof. PK z Katedry Dróg, Kolei i Inżynierii Ruchu PK, od niedawna dyrektora Instytutu Badawczego Dróg i Mostów. Odnosił się on także do prac prowadzonych w Światowym Stowarzyszeniu Drogowym PIARC (jest członkiem Komitetu Technicznego). Kolejni wykładowcy poruszali bardziej szczegółowe zagadnienia związane z wdrażaniem narzędzi cyfrowych, nowych metod pomiarów objętościowych i geodezyjnych oraz nowoczesnych materiałów i rozwiązań inżynierskich.

Sesję kolejową rozpoczął dr hab. Piotr Kozioł, prof. PK prelekcją o nowych technologiach wzmacniających odporność elastycznych systemów transportowych. Ważnym czynnikiem zwiększającym konkurencyjność kolei ma być modernizacja i rozbudowa systemu linii. Wiąże się to nie tylko z liniami i taborem, ale także z integracją z europejską siecią kolejową oraz innymi środkami transportu. Następne prelekcje dotyczyły specjalistycznych zagadnień, jak: pomiary skrajni kolejowej i przewodów trakcyjnych, techniki fundamentowania i wzmocnień czy stosowania metodyki BIM w standardach infrastruktury kolejowej wysokich prędkości.

Mosty i tunele

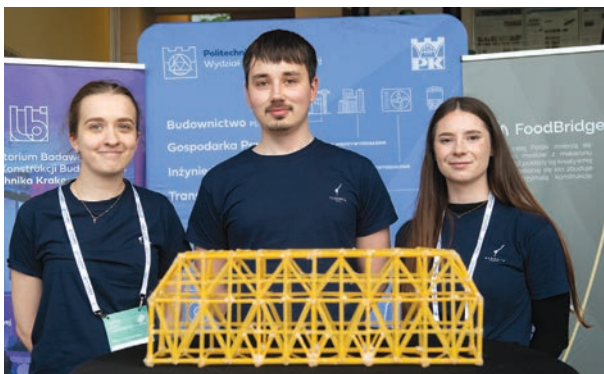
Drugiego dnia rozpoczęła się część poświęcona mostom i tunelom. Pierwsza była tematyka mostowa, prowadzona w dwóch

sesjach, do których wprowadzeniem był motyw mostownictwa jako obszaru gospodarki o obiegu zamkniętym — z wykorzystaniem recyklatów. Dalsze prelekcje przedstawiały przykłady projektów, realizacji i modernizacji obiektów mostowych w Polsce. Pojawił się temat metody BIM i wykorzystującego ją specjalistycznego oprogramowania inżynierskiego, w tym sztucznej inteligencji. Zaprezentowano także wykorzystanie nowych lekkich materiałów do konstrukcji kompozytowych i gruntu-powłokowych oraz cementów o obniżonej emisyjności.

Sesja tunelowa rozpoczęła się sprawozdaniem ze stanu realizacji projektów tunelowych w Polsce i wykorzystanych w nich technologii. Następnie można było się zapoznać z doświadczeniami zdobytymi na konkretnych inwestycjach, które dotyczyły także sposobu postępowania w sytuacjach awaryjnych; zademonstrowano możliwości specjalistycznego oprogramowania do projektowania tuneli. Drugiego dnia odbyła się kolejna sesja drogowa, w trakcie której pojawił się szeroki zakres zagadnień: nowoczesne miejskie inwestycje drogowe na przykładzie Krakowa; innowacyjne materiały, techniki i narzędzia do projektowania, zarządzania, monitorowania, pomiarów i analizy danych.

Wieczorem odbyła się Gala Dinner i wręczono nagrody infraLIDER za najlepsze projekty infrastrukturalne w kategoriach: drogi, koleje, mosty, tunele, hydrotechnika, geotechnika.

Zwycięski zespół budowniczych mostu z makaronu — studentów PK; od lewej: Anna Paliga, Piotr Baran i Aleksandra Błyszczuk

Laureaci konkursu infraLIDER

Hydro i geo

Ostatni dzień konferencji rozpoczął się od sesji hydrotechnicznej. We wprowadzeniu zdefiniowano na wielu przykładach budownictwo hydrotechniczne oraz przedstawiono jego cele, rozwiązania i aspekty środowiskowe. O tym, że zaniebdania w tej dziedzinie mają konsekwencje, świadczy regularnie pojawiające się zagrożenie suszą albo powodzią — przykładem zapobiegania mu była ochrona przeciwpowodziowa Krakowa. Pokazano także inwestycje hydrotechniczne, zrealizowane w Polsce i przybliżono problem modelowania obiektów hydrotechnicznych i warunków hydrogeologicznych oraz procesów destrukcyjnych. O monitoringu takich procesów z wykorzystaniem innowacyjnych czujników mówili dr inż. Krzysztof Radzicki z Katedry Geoinżynierii i Gospodarki Wodnej PK i Marek Stoliński z Neostrain.

Sesja geotechniczna łączyła się z wcześniej poruszonymi zagadnieniami, gdyż dotyczyła trudnych warunków gruntowych posadowienia mostów, dróg

i tuneli, ale nie tylko. W prelekcji wprowadzającej omówiono problemy związane z nabrzeżami i pirsami portowymi, morskimi elektrowniami wiatrowymi. Następne prelekcje dotyczyły sposobów identyfikacji zagrożeń i zabezpieczania przed nimi podczas prac projektowych z wykorzystaniem zaawansowanych cyfrowych narzędzi. Przedstawiono także metody realizacji inwestycji / projektów w skomplikowanych warunkach. Znaczenie geotechniki będzie stale rosło, zwłaszcza że wraz z wyczerpywaniem się dostępnego miejsca na powierzchni koniecznością jest schodzenie w dół, aby tam wykorzystać niezagospodarowaną jeszcze przestrzeń.

Równoległe do sesji, w laboratorium przygotowano dla studentów konkurs na budowę mostu z nietypowego tworzywa — makaronu *spaghetti*. Wymagało to kreatywnego i innowacyjnego podejścia do charakterystyki materiału, gdyż głównym kryterium oceny, oprócz estetyki wykonania, była nośność konstrukcji. Sprawdzano ją za pomocą maszyny wytrzymałościowej podczas widowiskowych i emocjonujących pomiarów. Najmocniejszy okazał się most zbudowany przez zespół AI Dente z Politechniki Krakowskiej.

Opracował: Michał Pierewicz
Zdjęcia: Jan Zych

Obrady Małopolskiej Regionalnej Grupy ds. Rozwoju Technologii Wodorowych na Politechnice Krakowskiej

Planowanie transformacji

Powołana i koordynowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego Regionalna Grupa ds. Rozwoju Technologii Wodorowych to płaszczyzna współpracy środowiska naukowego, akademickiego, samorządowego i przedstawicieli przemysłu. Ma na celu stworzenie spójnego wodorowego ekosystemu w regionie. Tematami spotkania Regionalnej Grupy, zorganizowanego 19 kwietnia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej, był plan rozwoju technologii wodorowych dla Małopolski oraz prezentacja osiągnięć badawczych i wdrożeń naukowców PK w obszarze wykorzystania wodoru jako czystego źródła energii.

W spotkaniu ekspertów wodorowych uczestniczył m.in. rektor PK prof. Andrzej Szarata, dziekan WM PK prof. Jerzy Śladek oraz zespół Katedry Pojazdów Samochodowych WM PK z prof. Markiem Brzeżańskim na czele. Wydarzenie otworzył rektor PK, który podkreślił zaangażowanie całej uczelni w rozwój technologii wodorowych: — *Wodór jest uważany za paliwo przyszłości. Na Politechnice Krakowskiej to medium przenoszenia energii jest znane od lat — i to nie jest przesada. Doświadczenie z wodorem mamy naprawdę bardzo długie. To nie tylko sam Wydział Mechaniczny, ale i Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej pracuje nad przechowywaniem wodoru w zupełnie inny sposób niż do tej pory, czyli w płynie. Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej pracuje nad optymalizacją procesów sterowania przepływem energii. Wszystko, co jest*

związane z wykorzystaniem wodoru, będzie u nas rozwijane.

Prace badawcze w tym zakresie naukowcy Politechniki Krakowskiej prowadzą ponad czterdzieści lat. Uczelnia jest bardzo aktywnym uczestnikiem wielu krajowych i międzynarodowych inicjatyw, służących rozwojowi technologii wodorowych w regionie i w Polsce (m.in. Śląsko-Małopolskiej Doliny Wodorowej, Centrum Innowacji 3W czy Porozumienia Sektorowego na rzecz Rozwoju Gospodarki Wodorowej).

Wojciech Piech, sekretarz województwa małopolskiego, w swym wystąpieniu również podkreślił wartość dokonań PK: — *Rozwój technologii wodorowych będzie stanowił o potencjale Małopolski i tu niebagatelną rolę odgrywa właśnie Politechnika Krakowska jako jeden z wiodących ośrodków myśli badawczej.*

Referat wprowadzający wygłosił Jerzy Kopeć, dyrektor Departamentu Nadzoru Właściocielskiego i Gospodarki UMWM. Przedstawił stan działań na rzecz rozwoju technologii wodorowych w Małopolsce — bieżących i planowanych — w zakresie finansowania, logistyki i sieciowania. Jerzy Kopeć przybliżył także założenia długofalowej strategii zawartej w procedowanym właśnie „Planie rozwoju technologii wodorowych dla Małopolski”. — *Plan w swoich założeniach przedstawia rozwój i wdrożenia technologii wodorowych w naszym regionie. To wszystko, co w nim jest zawarte, ma stworzyć w Małopolsce potencjał technologii wodorowej, która w tym*

zakresie będzie przodować w kraju — na poziomie europejskim. Taką mamy ambicję.

O wynikach konsultacji przeprowadzonych w ramach planu i jego szczegółach poinformował dr Andrzej Czulak, prezes Małopolskiego Centrum Innowacyjnych Technologii Magazynowania i Transportu Wodoru. Zaktualizowany, zgodnie z przekazanymi uwagami, plan zostanie przekazany do akceptacji Zarządowi Województwa Małopolskiego w maju. Z założeń wynika, że do 2030 r. wodór produkowany z odnawialnych źródeł energii, czyli tzw. „zielony wodór”, stanie się w Małopolsce szeroko dostępnym i efektywnym nośnikiem energii, zastępując tradycyjne paliwa kopalne. Ma być stosowany w różnych sektorach gospodarki, w transporcie, przemyśle i energetyce, by znacząco obniżyć emisję gazów cieplarnianych, poprawić jakość powietrza i przyczynić się do wzrostu konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw.

Szczególne znaczenie w planie ma sieciowanie i wymiana wiedzy, dlatego wielką rolę do odegrania w wodorowej transformacji regionu mają środowiska naukowe. Dla Małopolski bardzo cenne jest unikalne doświadczenie naukowców Politechniki Krakowskiej zbierane już od lat osiemdziesiątych. Prace naukowe, badawcze i konstrukcyjne odbywają się wielotorowo. Dotyczą przystosowania tłokowych silników spalinowych do spalania wodoru w okresie przejściowym oraz docelowego wykorzystania wodorowych ogniw paliwowych do generowania prądu elektrycznego. Dzięki

Napędzany wodorem hybrydowy bolid, konstruowany przez studentów PK, nabiera kształtów

tak bogatemu dorobkowi PK zyskała pozycję wiodącego w kraju ośrodka wodorowej rewolucji energetycznej.

Prace w tym obszarze i osiągnięcia od strony badawczo-rozwojowej przybliżył prof. dr hab. inż. Marek Brzeżański, kierownik Katedry Pojazdów Samochodowych PK. W swojej prezentacji wyjaśnił strategiczny potencjał wodoru jako nośnika energii, do wykorzystania w systemie energetycznym i transporcie. Poza ekologicznymi korzyściami z wykorzystania H_2 jako paliwa, pojawia się inna zaleta wodoru. Prof. Brzeżański mówił: — *Wodór jako nośnik energii nie jest obciążony czynnikami geopolitycznymi. Stosując paliwa węglowodorowe — czy to jest ropa naftowa czy gaz ziemny — zawsze mamy z tyłu głowy konflikty międzynarodowe i nagłe odcięcie dostaw energii. Wodór może być produkowany w każdym miejscu na kuli ziemskiej, gdzie mamy dostęp do energii elektrycznej i do wody. I to jest największa zaleta wodoru.* Prof. Brzeżański przybliżył jeszcze inne strategiczne zastosowanie wodoru: — *Unia Europejska ma pewną koncepcję zastosowania wodoru w transporcie. Ta koncepcja jest bardzo prosta. Zakłada, że większość wodoru będzie pozyskiwana z odnawialnych źródeł energii, ale powinna w to być włączona otwarta sieć energetyczna i wodór będzie stanowił w tym wypadku pewien bufor, który będzie ściągtał nadwyżkę energii elektrycznej z rynku, żeby ta energia się nie marnowała.*

Na bufory, łagodzące różnice między zapotrzebowaniem a produkcją, będą składać się elektrolizery oraz magazyny H_2 . Będą w nich magazynowane nadwyżki energii, które coraz częściej się zdarzają w momentach nadprodukcji energii z OZE. Paliwo wodorowe będzie mogło być użyte

do wytwarzania prądu w razie zwiększonego zapotrzebowania, np. w sytuacji awaryjnej, grożącej *blackoutem* lub będzie mogło być dystrybuowane, wykorzystane np. w transporcie.

Realizacja takiej całościowej wizji rozwoju gospodarki wodorowej wymaga szerokiego współdziałania m.in. środowiska naukowego, samorządowego i przemysłowego, jak te skupione wokół Regionalnej Grupy Wodorowej w Małopolsce. Prof. Brzeżański

przedstawił, jak owocna może być współpraca, prezentując m.in. wyniki prac prowadzonych przez badaczy PK w kooperacji z partnerami przemysłowymi. Z koncernem Toyota naukowcy PK ściśle współpracują w dziedzinie ogniw paliwowych i napędzanych nimi pojazdów. Z firmą Horus Energia, specjalizującą się w produkcji agregatów do generowania prądu i ciepła, PK współdziała w zakresie przemysłowego wykorzystania wodoru. Dr inż. Marek Sutkowski, przedstawiciel Horus Energia, podkreślał, że jako jedna z nielicznych polskich firm dysponuje ona tak szeroką praktyczną wiedzą o wykorzystaniu wodoru w przemyśle, a jest to m.in. efektem prac prowadzonych wspólnie z polskimi uczelniami. Rezultatami trwającej od 2012 r. współpracy firmy z Politechniką Krakowską były pomyślnie wdrożone silniki zasilane gazami odpadowymi,

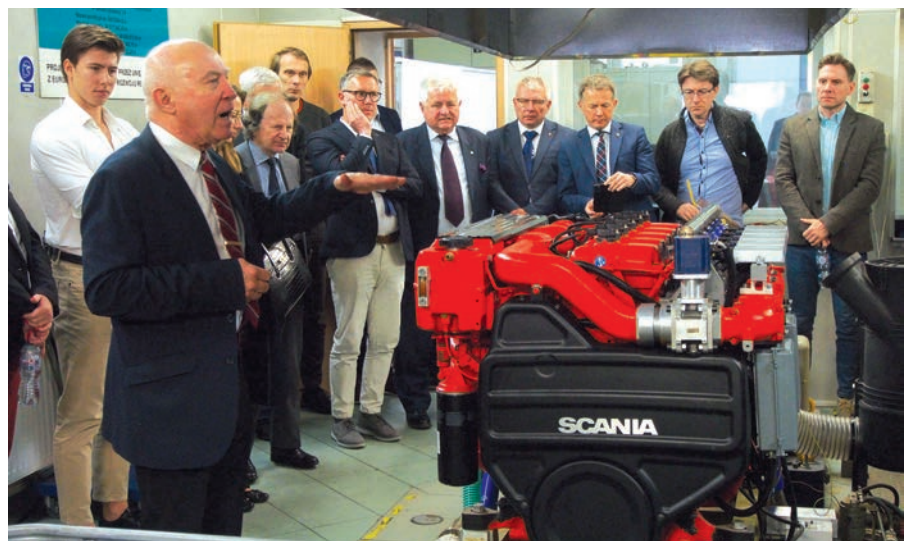
zawierającymi H_2 (ponad 85 proc.) oraz metan. Mimo takiego problematycznego paliwa (ze względu na zmieniający się w czasie skład), dzięki systemowi sterowania opracowanemu przez zespół Katedry Pojazdów Samochodowych PK (w tym szczególnie w ramach prac dr. inż. Michała Marczyka) udało się osiągnąć doskonałe parametry eksploatacyjne.

Po wystąpieniach gości przyszedł czas na prezentację projektów wodorowych, realizowanych na Politechnice Krakowskiej. Wykorzystują one wodór jako nośnik energii, którą następnie można wykorzystać do uzyskania energii mechanicznej w silniku spalinowym — ze spalania albo elektrycznej — z ogniwa paliwowego. Uczestnicy spotkania mogli zobaczyć działanie opracowanego na PK przemysłowego tokowego silnika spalinowego, zasilanego wodorem oraz poznać techniczne tajniki jego innowacyjnej modyfikacji. Zaprezentowano także najnowszy obiekt badawczy i pomoc dydaktyczną Politechniki Krakowskiej — samochód Toyota Mirai drugiej generacji, napędzany energią elektryczną z wodorowego ogniwa paliwowego. To przykład udanej kontynuacji współpracy z firmą Toyota, gdyż już pierwsza generacja Mirai była przedmiotem wszechstronnych badań na Politechnice. Studenci WM PK pochwalili się zaawansowanymi pracami konstrukcyjnymi nad koncepcyjnym bolidem z wodorowym napędem hybrydowym. Jego premiera jest planowana w najbliższych miesiącach.

(M.P., mas)

Zdjęcia: Michał Pierewicz

Prof. Marek Brzeżański prezentuje działanie zasilanego wodorem przemysłowego silnika spalinowego

Laureaci zawodów okręgowych XXXVII Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych gościli na PK

Indeksy PK mają już w dłoni

Z laureatami etapu okręgowego XXXVII Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych spotkali się 4 kwietnia na Politechnice Krakowskiej przedstawiciele władz uczelni — dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej dr hab. inż. Lucyna Domagała, prof. PK oraz prorektor dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK. Spotkanie w Sali Senackiej prowadził przewodniczący Komitetu Okręgowego OWiUB dr inż. Marcin Radoń z WIL PK. Gratulując sukcesu, dziekan WIL zachęcała olimpijczyków do podjęcia studiów na PK, na jednym z największych wydziałów, kształcących w dyscyplinie budownictwo, cieszącym się powodzeniem także wśród płci pięknej (na WIL 40 proc. stanowią kobiety).

Obecnych było jedenastu uczniów (w tym roku są to sami mężczyźni), którzy zakwalifikowali się z okręgu krakowskiego do ogólnopolskiego finału. Towarzyszyli im nauczyciele, którzy przygotowywali ich do zawodów, oraz dyrektorzy szkół, opiekunowie, a nawet bliscy.

W zawodach okręgowych, które odbyły się 2 marca na PK, w Centrum Edukacyjno-Badawczym „Działownia”, wzięło udział 99 osób z okręgu krakowskiego, największego wśród dwunastu, prowadzących eliminacje OWiUB (obejmuje województwo małopolskie oraz kilka szkół z województwa świętokrzyskiego). Czołowe miejsca zajęli: Paweł Madej z Zespołu Szkół Technicznych i Branżowych im. Bohaterów Westerplatte w Brzesku oraz uczniowie Zespołu Szkół nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Limanowej — Krystian Ptaszek i Krystian Lis. Wszyscy są uczniami klasy V i wzięli udział w olimpiadzie

po raz drugi. Laureat pierwszego miejsca w ubiegłym roku zajmował pozycję... 13. Miejsce czwarte zajął Kamil Orkisz (klasa czwarta) z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Wadowicach. W gronie finalistów aż czterech uczy się w Zespole Szkół Budowlanych nr 1 w Krakowie. Najmłodszym był uczeń klasy II Adam Baczyński z Zespołu Szkół Budowlanych im. dr. Władysława Matlakowskiego w Zakopanem, zaś rekordzista Dawid Wydra z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. ks. prof. Józefa Tischnera w Limanowej zaliczył udział w zawodach po raz trzeci.

Władze PK od początku wspierają OWiUB, doceniając rozwijanie wśród młodzieży zainteresowania budownictwem oraz pogłębianie wiedzy i umiejętności budowlanych. Krakowski etap okręgowy, podobnie jak w poprzednich latach, został objęty patronatem rektora PK, prof. Andrzeja Szaraty. Dla najlepszych uczniów z naszego okręgu rektor PK oraz dziekan WIL ufundowali cenne nagrody (m.in. laptopy). Fundatorami nagród byli również: Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa, w tym roku reprezentowana przez dr. inż. Stanisława Karczmarczyka, Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, reprezentowany przez Dariusza Domajewskiego, firma Fakro — reprezentowana przez Damiana Szubę oraz Stowarzyszenie Producentów Cementu — reprezentowane przez Paulinę Gos. Oprócz nagród, najlepsi uczniowie, uzyskując tytuł laureata olimpiady, mają zapewnione indeksy Politechniki Krakowskiej. Marta Potępa, wiceprzewodnicząca Komitetu Okręgowego i pełnomocnik Komitetu Głównego OWiUB,

mówi, że udział w olimpiadzie pozwala młodzieży doskonalić wiedzę i przygotować się do rywalizacji, w której rozstrzygające znaczenie może mieć nawet pół punktu... Dla uczelni laureaci olimpiad przedmiotowych to z kolei szansa na utalentowanych słuchaczy studiów.

Niepokojący jest fakt, że w 2022 r. MEiN zmniejszyło dotację na organizowanie OWiUB o 40 proc. — *Wszyscy mamy nadzieję, że ten trend się odwróci* — mówi Marcin Radoń, który w pracach Komitetu Okręgowego OWiUB bierze udział od prawie 30 lat.

☆

Centralne zawody olimpiady odbyły się 11 kwietnia w Bydgoskim Centrum Sportu „Zawisza”. Uczestniczyło w nich jedenastu najlepszych uczniów z okręgu krakowskiego. Wysokie III miejsce zajął Dawid Wydra (w etapie okręgowym sklasyfikowany na 6. miejscu) z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. ks. prof. Józefa Tischnera w Limanowej. Kamil Sumera (9. w etapie okręgowym) z Zespołu Szkół Budowlanych nr 1 w Krakowie zajął 15. lokatę. Paweł Madej uplasował się na miejscu 18., Krystian Lis na miejscu 19., a Krystian Ptaszek był 33. W rankingu szkół na szczeblu centralnym w pierwszej dziesiątce znalazły się Zespół Szkół Budowlanych nr 1 w Krakowie (6. miejsce) i Zespół Szkół nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Limanowej (9. miejsce).

(R.)

Podczas spotkania w Sali Senackiej PK. Fot.: Jan Zych

VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa KKŚM

Wyzwania zrównoważonego środowiska mieszkaniowego

Pod takim tytułem odbyła się w dniach 19–20 kwietnia konferencja, zorganizowana przez Katedrę Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego (KKŚM) Politechniki Krakowskiej we współpracy z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki. Patronat honorowy nad konferencją objęli: rektor PK prof. Andrzej Szarata oraz dziekan Wydziału Architektury PK prof. Magdalena Kozień-Woźniak. Partnerami konferencji było Miasto Kraków, Wodociągi Miasta Krakowa SA oraz Chemobudowa Kraków SA. Konferencja została również objęta patronatem czasopisma naukowego „Środowisko Mieszkaniowe/Housing Environment”. Obrady toczyły się w Pawilonie Wystawienniczo-Konferencyjnym „Kotłownia”.

Otwarcia konferencji dokonała prof. Justyna Kobylarczyk, kierownik Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego. Powitała gości i uczestników z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych — Grecji, Ukrainy, Izraela, Włoch, Turcji. Następnie głos zabrali: prorektor PK dr inż. Marek Bauer, dziekan WA prof. Magdalena Kozień-Woźniak, prof. Bolesław Stelmach, dyrektor NIAiU; prof. Sławomir Gzell, przewodniczący KAIU PAN; prof. Wojciech Bonenberg wiceprzewodniczący KAIU PAN, dr hc PK, wiceprezes Oddziału TUP w Krakowie Jacek Banduła.

Celem konferencji była dyskusja na temat najbardziej aktualnych problemów kształtowania zrównoważonego środowiska mieszkaniowego i sposobów oddziaływania na warunkujące je czynniki, na tle dorobku badawczego KKŚM PK. Obrady konferencji odbyły się w dwóch blokach tematycznych. Pierwszy poświęcony był celom, metodom i результатам badań nad środowiskiem mieszkaniowym, prowadzonym przez zespół obecnej KKŚM na przestrzeni ostatnich lat, w drugim podniesiono problematykę sposobów przekształcania środowiska mieszkaniowego wobec wyzwań współczesności.

Prof. Ewa Stachura, która wprowadziła w problematykę konferencji, nakreśliła tło zmian towarzyszących procesowi przekształcania zrównoważonego środowiska mieszkaniowego, zwróciła uwagę na ich ciągły charakter. Wykład pt. „New

Moment przyznawania Grażynie Schneider-Skalskiej (w środku) medalu „Bene Merentibus”. Werdykt odczytuje Justyna Kobylarczyk, przewodnicząca Kapituły, w obecności członków Kapituły — Ewy Stachury (pierwsza z lewej) i Magdaleny Jagiełło-Kowalczyk oraz Wacława Serugi

architecture in old contexts: concepts and mutations” wygłosiła prof. Alcestis Rodi z Uniwersytetu w Patras.

Pierwsza sesja konferencji była poświęcona osiągnięciom Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego. Kierownik katedry prof. Justyna Kobylarczyk przypomniała jej historię, a następnie dotychczasowe osiągnięcia zespołu — m.in. działania Katedry na arenie międzynarodowej oraz bogatą współpracę z otoczeniem gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem badań prowadzonych na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa i we współpracy z UMK. Przedstawiła strategię katedry. Wśród wielu celów, jak podkreślała, jest i ten, aby Katedra była postrzegana jako źródło wiedzy i doświadczeń, które pod opieką zespołu mogą zdobywać studenci. Ważne jest także dążenie, by być inspiracją dla innych jednostek naukowych w zakresie m.in. pracy badawczej, za którą już dziś Katedra jest wysoko oceniana w środowisku naukowym. Na koniec prof. J. Kobylarczyk podziękowała zespołowi za dotychczasową pracę i zaangażowanie i przekazała głos prof. Grażynie Schneider-Skalskiej, której jubileusz 50-lecia pracy na Wydziale Architektury PK towarzyszył konferencji.

Prof. Grażyna Schneider-Skalska, związana jest z Wydziałem Architektury PK od 1973 r. Realizowała tu swoje pasje — naukową i dydaktyczną, pełniąc również odpowiedzialne funkcje: dyrektora instytutu, kierownika katedry i prodziekana. W swojej prezentacji ukazała rozwój badań

naukowych Katedry nad różnymi aspektami kształtowania środowiska mieszkaniowego w ujęciu chronologicznym, od momentu, w którym rozpoczęła pracę na Wydziale Architektury PK pod kierunkiem prof. Witolda Cęckiewicza. Problematykę badawczą zreferowała przez pryzmat własnych dokonań, ale na szerokim tle prac dużej grupy osób, które tworzyły historię Instytutu, Zakładu, a od 2000 r. — Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego. Podkreślała szeroki zakres problematyki badawczej, podejmowanej przez Katedrę, często prekursorskiej, zarówno w skali lokalnej, jak i międzynarodowej. Nawiązując do tematyki konferencji, na podstawie prześlęzonych zjawisk i trendów, postawiła tezę, iż w kształtowaniu środowiska mieszkaniowego na przestrzeni lat zauważalne są powroty idei i form przestrzennych, podlegających modyfikacjom pod wpływem zmieniających się uwarunkowań. Podkreśliła, że nadrzędnym celem, niezależnie od wyzwań, które przynoszą nowe czasy, powinno być tworzenie zdrowego środowiska mieszkaniowego.

Prof. Grażynie Schneider-Skalskiej decyzją Kapituły w składzie: prof. Justyna Kobylarczyk, prof. Wacław Seruga, prof. Magdalena Jagiełło-Kowalczyk oraz prof. Ewa Stachura, przyznany został medal KKŚM WA PK „Bene Merentibus” — „za wybitne osiągnięcia naukowe, promowanie rozwiązań sprzyjających wysokiej jakości środowiska mieszkaniowego, a także za ogromną życzliwość,

opiekę nad zespołem Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego i wkład w rozwój naukowy wszystkich pracowników”.

Sesję zamknęło wystąpienie dr inż. arch. Karoliny Dudzic-Gyurkovich, która zaprezentowała najnowsze opracowanie wykonane dla miasta Krakowa „Badanie jakości środowiska mieszkaniowego krakowskich osiedli”. Badanie przeprowadzono według oryginalnej metody katedry i objęto nim obszar całego miasta. Prezentację uzupełniała wystawa, przedstawiająca założenia, cele, metody i wyniki pracy, w którą zaangażowany był niemal cały zespół.

Kolejne cztery sesje, w których wystąpili prelegenci z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych, poświęcone były takim zagadnieniom, jak: redefiniowanie koncepcji zrównoważonego rozwoju środowiska mieszkaniowego w obliczu współczesnych wyzwań; współczesne miasto w procesie dynamicznych zmian; społeczne aspekty jakości środowiska mieszkaniowego; rozwiązania techniczne i technologiczne w zrównoważonej architekturze mieszkaniowej. Wystąpienia były prezentowane w formie stacjonarnej i zdalnej, w języku polskim i angielskim. Konferencji towarzyszyła wystawa prac plastycznych prof. Grażyny Schneider-Skalskiej w Muzeum Politechniki Krakowskiej (piszemy o tym na s. 31).

(J.K.)

Zdjęcia: Piotr Celewicz

Robot Pepper witający uczestników konferencji na tle wystawy prac Katedry

Politechnika Krakowska w targowej trasie

Fot.: Adrian Maraś / dts24.pl

Tuż przed egzaminami maturzyści nie tylko robią powtórki z matematyki czy języka polskiego, ale także intensywnie myślą o tym, jak pokierować swoją przyszłością. Nic więc dziwnego, że w marcu i w kwietniu w wielu miastach organizowane są targi edukacyjne. To doskonała okazja, by młodzież mogła poznać ofertę edukacyjną czy zasady rekrutacji. Obecni na targach przedstawiciele Politechniki Krakowskiej chętnie odpowiadają na wszelkie pytania maturzystów.

Wiosną stoisko Politechniki Krakowskiej pojawiło się w ponad dwudziestu miastach. W niektórych targi były wydarzeniem dwudniowym — tak było np. w Warszawie, w Katowicach czy w Lublinie. Warto podkreślić, że ze swoją ofertą Politechnika Krakowska docierała nie tylko do mieszkańców największych miast. Przedstawiciele uczelni byli obecni także na targach organizowanych m.in. przez urzędy pracy, urzędy miejskie lub szkoły, np. w Wieliczce, w Cieszynie, w Żywcu, w Żyrardowie czy w Sandomierzu.

Na wszystkich targach stoisko Politechniki Krakowskiej cieszyło się sporym zainteresowaniem. Licznie odwiedzający go maturzyści poszukiwali aktualnych i rzetelnych informacji na temat możliwości kształcenia, oferty akademików czy wyjazdów zagranicznych. Na każdym wyjeździe obecny był pracownik Działu Promocji PK, a niekiedy towarzyszył mu przedstawiciel Działu Kształcenia czy nauczyciel akademicki.

Ich wiedza i doświadczenie pozwalały nie tylko na wytłumaczenie zasad rekrutacji czy przedstawienie oferty dydaktycznej, ale także na rozwianie wielu wątpliwości oraz obaw, z którymi mierzą się kandydaci na studia. Spotkana na targach młodzież często podkreślała, że osobisty kontakt jest dla nich wygodną formą pozyskiwania informacji o uczelni, ponieważ mogą dopytać o kwestie, które ich dotyczą. Stoisko Politechniki Krakowskiej było odwiedzane również przez doradców zawodowych, nauczycieli, rodziców czy uczniów młodszych klas liceum lub technikum.

Uczestniczący w targach pracownicy Działu Promocji nie tylko dbali o wartość merytoryczną spotkań z młodzieżą, ale także o kwestie wizualne stoiska. Obecność uczelni na targach to bowiem także doskonała okazja do promowania Politechniki Krakowskiej jako marki i zwiększania jej rozpoznawalności. Oprócz informatorów na politechnicznym stoisku kandydaci na studia mogli otrzymać broszurę, zawierającą wzory matematyczne i tablice chemiczne oraz gadżety.

Targi edukacyjne odbywają się także jesienią. W ubiegłym roku we wrześniu przedstawiciele Politechniki byli obecni m.in. w dziewięciu miastach w ramach ogólnopolskiej kampanii informacyjnej Salon Maturzystów Perspektywy 2023, zorganizowanej przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy”.

(J. G.)

Politechnika Krakowska zachęca do większego zaangażowania w programy UE

Wiosna możliwości z „Horyzontem Europa”

SEBASTIAN BĄK

Politechnika Krakowska wystąpiła w roli gospodarza Dnia Informacyjnego „Nauki o życiu w Horyzoncie Europa”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez działający przy PK Horyzontalny Punkt Kontaktowy Polska Południowo-Wschodnia (HPK PPW), jedną z sześciu takich jednostek koordynowanych i finansowanych przez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Horyzontu Europa (KPK), obecny w strukturach NCBR. Konferencja była elementem ogólnopolskiej kampanii „Regiony na Horyzoncie”, prezentującej bogatą ofertę wsparcia proponowanego przez HPK i sukcesy, które jednostki danego regionu odniosły w konkursach Programu „Horyzont Europa”. Organizatorzy zachęcali lokalne środowisko do większego zaangażowania w pozyskiwanie europejskich środków na badania.

Program spotkania przyciągnął na PK 21 marca dużą liczbę zainteresowanych. Konferencję otworzył prorektor PK dr inż. Marek Bauer. Gości powitała dyrektor KPK, Magdalena Bem-Andrzejewska. Jej wystąpienie, prezentujące cele i założenia kampanii „Regiony na Horyzoncie”, uzupełniła Anna Armuła, kierująca HPK PPW. Kolejni prelegenci przedstawili możliwości finansowania badań i innowacji w ramach „Horyzontu Europa”, z uwzględnieniem takich instrumentów jak misje oraz partnerstwa europejskie. Funkcjonowanie partnerstwa europejskiego w praktyce omówiła przedstawicielka Narodowego Centrum Nauki na przykładzie doświadczeń związanych z udziałem NCN w Biodiversa+.

Fot.: Jan Zych

Sposób tworzenia i funkcjonowanie misji przedstawiła prof. Agnieszka Sobczak-Kupiec, członkini Zgromadzenia Misji ds. Raka (DG Research and Innovation EC) i badaczka z PK (wystąpienie dowiodło, że w obszarze nauk o życiu są obecne i inne dyscypliny naukowe). Praktyczne aspekty stymulowania innowacji w medycynie i ochronie zdrowia prezentował na przykładzie LifeScience Kraków EIT Health Hub, dyrektor Klastra LifeScience Kraków, Kazimierz Murzyn. Nie zabrakło też cennych informacji o możliwościach dostępu do europejskiej infrastruktury badawczej. Piotr Piwowarczyk, koordynator Biura ds. Projektów Międzynarodowych w Narodowym Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS nie tylko przedstawił ofertę Centrum, ale i realizowane przez tę jednostkę projekty, stanowiące przykład sukcesu w regionie Polski Południowo-Wschodniej.

Zachęcając lokalne środowisko do uczestnictwa w PR „Horyzont Europa”, eksperci przedstawili możliwości pozyskania środków na udział w wydarzeniach brokerskich oraz sposoby ich efektywnego wykorzystania. Od Magdaleny Ujejskiej z Przedstawicielstwa Województwa Małopolskiego w Brukseli można było usłyszeć o europejskich sieciach współpracy, do których należy Małopolska, i jak ten fakt wykorzystać, m.in. poszukując partnerów do dużych międzynarodowych projektów.

Wydarzenie było podsumowaniem pierwszego miesiąca kampanii „Regiony na Horyzoncie”, poświęconego Polsce

Magdalena Bem-Andrzejewska, dyrektor KPK. Fot.: Magdalena Wójtowicz

Południowo-Wschodniej. Dla pracowników PK była to możliwość skorzystania z szerokiej informacji oraz bezpośredniego kontaktu z zaproszonymi ekspertami KPK, ale również przedstawicielami innych jednostek naukowych, agencji finansujących badania, instytucji jak Klastr Life Science czy reprezentujące samorząd Przedstawicielstwo Województwa Małopolskiego w Brukseli.

✧

Horyzontalny Punkt Kontaktowy Polska Południowo-Wschodnia to zespół specjalistów wspierających uczestnictwo jednostek naukowych, instytucji badawczych, przedsiębiorstw oraz innych podmiotów w Programie „Horyzont Europa”. Działa na obszarze województw: małopolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego (biuro znajduje się w Krakowie przy Politechnice Krakowskiej). Funkcjonuje w sieci Horyzontalnych Punktów Kontaktowych, zlokalizowanych w głównych ośrodkach naukowych Polski. Sieć kierowana jest przez Krajowy Punkt Kontaktowy, działający w strukturze NCBR w Warszawie.

Mgr Sebastian Bąk pracuje w Zespole ds. Programów Ramowych Centrum Transferu Technologii PK.

Rektor w czasie wojny

Rozmowa z dr. hab. inż. Jackiem Leśkowem, prof. PK

O nominacji dr. hab. inż. Jacka Leśkowa, prof. PK na rektora Amerykańskiego Uniwersytetu w Kijowie pisaliśmy w poprzednim numerze „Naszej Politechniki”. Najwyższą funkcję na uczelni, działającej w warunkach wojennych, Jacek Leśkow sprawuje od ponad dziewięciu miesięcy. Rozmowę przeprowadziliśmy po ataku raketowym na Kijów.

Jak wygląda taka rzeczywistość dla rektora, studentów i uczelni w najbardziej dramatycznych momentach?

Odczuwalne są bardzo silne wybuchy, po których niestety były ofiary w ludziach. Oczywiście, jest to okropne, ale tak jak mówił Francuzi „à la guerre comme à la guerre”. Lepiej, żebyśmy nie mieli żadnych złudzeń, gdy za granicą Polski panuje stan wojny. Często jeżdżę z Krakowa do Kijowa i gdy przesiadam się na ukraiński pociąg w Przemyślu, to patrzę na mapę i widzę, że z Przemyśla do Kijowa jest bliżej niż z Przemyśla do Szczecina. Jestem jednak żywym dowodem na to, że można pracować na uczelni w warunkach wojennych. Rozpocząłem swoją pracę na AUK 1 lipca 2023 r., faktycznie jest to już dziewiąty miesiąc mojej pracy w Kijowie. Przyjeżdżam na dwa tygodnie do Kijowa, potem wracam na dwa tygodnie do Krakowa, gdzie prowadzę zajęcia na Politechnice Krakowskiej.

Jaka jest misja uniwersytetu w tych trudnych czasach i warunkach?

Wydaje mi się niesłychanie ważne, żebyśmy w tych ciężkich czasach dla Europy Środkowej starali się krzyczeć wartości zachodnie narodom, które chcą się wyrwać z totalitaryzmu do demokracji. A uniwersytet jest najlepszym do tego miejscem. Mottem naszej uczelni jest: „Education brings freedom”. W tych trudnych czasach misją uczelni jest też bardzo aktywne uczestnictwo w procesie odbudowy Ukrainy, miejmy nadzieję, po rychłym zakończeniu działań wojennych. Już teraz w NATO są złożone wnioski o grant w sprawie badań nad oczyszczaniem terytorium Ukrainy z min. To jest wielkie zadanie.

Szkoła ma być też brokerem kontaktów międzynarodowych dla Ukrainy i aktywnie uczestniczyć w procesie tworzenia relacji pomiędzy biznesem a uniwersytetem. W Polsce ten proces się już rozpoczął, a w ciągu ostatnich dwudziestu lat nastąpił

duży postęp. Na Ukrainie tego w dużej mierze brak. Bardzo ważna dla nas jest rola oddziaływania na biznes, także lokalny, bycie pasem transmisyjnym kontaktów między otoczeniem międzynarodowym a realiami ukraińskimi.

Jaka jest Pańska rola jako rektora AUK?

W strukturze amerykańskiej uczelni numerem jeden nie jest rektor, tylko prezydent. Słowo prezydent nam się trochę inaczej kojarzy. Ja według polskiej hierarchii jestem odpowiednikiem wicerektora, prorektora. Prezydentem, czyli numerem jeden, jest Dan Rice, który dzięki swoim olbrzymim kontaktom biznesowym i militarnym na rynku amerykańskim ma możliwość załatwienia naszym studentom płatnych praktyk w Stanach Zjednoczonych.

Jak obecnie wyglądają praktyki zagraniczne studentów AUK?

Mamy teraz więcej zgłoszeń z USA niż zainteresowanych osób, bo niestety możemy wysyłać tylko dziewczęta. Mamy dla nich praktyki — możliwość wyjazdu z opłaconym biletem i ubezpieczeniem, pensją na miejscu, pomocą w zakwaterowaniu.

Jak wyglądają proporcje pomiędzy uczestnikami procesu dydaktycznego on-line, a tymi na miejscu?

Proporcje co do udziału studentów w nauce zdalnej, a tymi, którzy uczestniczą w zajęciach osobiście, są bardzo różne i zmienne. Przepisy mówią bardzo wyraźnie, że w czasie alarmu bombowego zajęcia należy przerwać i udać się do schronu. Na szczęście dwieście metrów od budynku uczelni znajduje się duża stacja metra, która jest naturalnym schronem przeciwlotniczym.

W mojej sytuacji mam co najmniej 50 proc. zajęć *on-line*, bo fizycznie spędzam 50 proc. czasu w Kijowie. Mamy bardzo znanych dydaktyków ze Stanów Zjednoczonych czy z Turcji, oni mają

wyłącznie zajęcia *on-line*, z wiadomych powodów. Nawet studenci, którzy są w Kijowie, w przypadku alarmów są informowani, aby zostali w bezpiecznym miejscu, a nie przyjeżdżali na uczelnię.

Prowadzimy zajęcia w trybie hybrydowym — są zajęcia w sali, a jednocześnie mamy studentów, którzy mogą być fizycznie odlegli, technologia to umożliwia. Ci uczestnicy, którzy w wyniku różnicy czasu nie mogą brać udziału w tych zajęciach synchronicznie, mogą uczestniczyć asynchronicznie.

Czy po wojnie zostanie zmieniony sposób nauczania?

Opcja *on-line* pozwoliła uczelni przetrwać pierwszy rok. W 2023 r. mieliśmy wielką inaugurację, w której uczestniczyłem jako dziekan. Wtedy rozpoczęliśmy zajęcia stacjonarne w bardzo pięknym budynku, w samym centrum Kijowa. Uczestniczenie w zajęciach *on-line* będzie wciąż bardzo dobrą perspektywą, ale wymagany będzie też kontakt bezpośredni. Planujemy, że po ustaniu działań wojennych będzie wymagany co najmniej dwukrotny przyjazd do Kijowa w trakcie semestru.

Skąd pochodzi zaplecze do nauki on-line?

Narzędzia do nauki *on-line* są zapewnione przez naszą partnerską uczelnię w USA, Uniwersytet Stanu Arizona. Są to bardzo zaawansowane narzędzia do tworzenia, prowadzenia i dokumentacji wykładów,

a także umożliwiające przeprowadzanie egzaminów *on-line* (przy jednoczesnym blokowaniu dostępu do stron internetowych). System daje też dostęp do wielkiej biblioteki podręczników *on-line* z zasobów wielu wydawców. Wykupujemy naszym studentom abonament w renomowanych światowych wydawnictwach. Na przykład dzięki współpracy z firmą Cengage studenci mogą bezpłatnie korzystać z olbrzymiej biblioteki wirtualnej, która ma kilkanaście tysięcy podręczników. Taki podręcznik, to nie jest sam plik PDF książki — to jest całe otoczenie: oprogramowanie systemu organizowania egzaminów i dostępu do zadań domowych, przykładów, plików prezentacji PowerPoint.

Czy nauczanie *on-line* jest lepsze od bezpośredniego?

Jestem człowiekiem starej daty i uważam, twarzo to powtórzę, że nie ma nic lepszego niż kontakt ze studentem w sali wykładowej, ale bardzo dobrze mieć też dodatkowe narzędzia. Na przykład: z powodu działań wojennych młodzież męska ukraińska, która już wyemigrowała, jest w Polsce czy w Niemczech i w najbliższym czasie nie wróci do Kijowa na zajęcia. Trudno więc liczyć, że oni nagle na egzamin przyjadą do Kijowa, najpewniej nie, bo wtedy nie mogliby ponownie wyjechać.

Jaka jest specyfika nauczania AUK na Ukrainie?

AUK to uczelnia amerykańska w kraju postsowieckim. Co to znaczy system postsowiecki w kontekście edukacji wyższej? To jest przede wszystkim kontekst kulturowy w relacji student — nauczyciel. My promujemy bardziej bezpośredni format kontaktu typu amerykańskiego, który nie jest taki hierarchiczny. W AUK studentom się pomaga, a profesor pełni rolę coacha czy też trenera personalnego. Studenci bardzo chętnie z tego korzystają na konsultacjach, szczególnie w epoce cyfrowej komunikacji.

Czym się różnią studia na Ukrainie od tych w Polsce?

Kalendarz akademicki inaczej wygląda — też jest w dwóch blokach, ale inaczej podzielonych. Semestr zimowy zaczyna się w połowie lutego, kończy się pod koniec maja. Natomiast semestr jesienny zaczyna się pod koniec sierpnia i kończy się 15 grudnia i jest 6 tygodni przerwy.

Pierwszy program studiów to studia licencjackie, trwają tutaj 4 lata, tak jak

w Stanach Zjednoczonych. Drugi program to studia magisterskie. W odróżnieniu od Polski, gdzie na studia magisterskie przychodzą osoby wprost po licencjacie, to na nasze studia przychodzą osoby z doświadczeniem zawodowym (preferowane co najmniej dwuletnie). Obrony prac dyplomowych są od połowy stycznia i wszystko, oczywiście, w języku angielskim. W komisji mamy specjalistów, którzy są z przemysłu — taki jest właśnie wymóg prawa ukraińskiego. Wymogiem formowania komisji obrony pracy licencjackiej i magisterskiej jest to, że szefem komisji jest osoba z przemysłu, a nie profesor, dydaktyk.

Jak wojna zmieniła gospodarkę Ukrainy?

Ukraińcy mają duży potencjał techniczny, choćby w przemyśle lotniczym, gdzie od kilku pokoleń biuro konstrukcyjne rodziny Antonow tworzyło samoloty An, w tym gigantyczny An-225 Mrija, który został zniszczony, niestety, w pierwszych dniach wojny. Zdolności ukraińskiego przemysłu lotniczego i raketowego są teraz wykorzystywane do produkcji dronów. Potrzeby wojenne zawsze rozkręcają gospodarkę i przyspieszają jej rozwój. Zabrzmie to cynicznie, bo są przecież ogromne straty. Przez ostatnie dwa lata Ukraina przeżyła ogromny exodus, populacja zmniejszyła się o 8 milionów ludzi.

Znaczenie edukacji zdalnej w sytuacjach krytycznych jest nie do przecenienia, jak więc wygląda sprawa jej bezpieczeństwa w Polsce?

Edukacja zdalna to cyberbezpieczeństwo w sektorze cywilnym — owszem zdarzają się incydenty, ale wydaje mi się, że nie jest tak źle. Jeden z wybitnych specjalistów,

który był ojcem-założycielem NASK, dyrektor Krzysztof Silicki jest wicedyrektorem Europejskiej Agencji Cyberbezpieczeństwa ENISA i jest osobą, która kształtuje standardy cyberbezpieczeństwa Unii Europejskiej. Tak więc Polska ma bardzo wiele do powiedzenia, jeśli chodzi o ustalanie standardów cyberbezpieczeństwa. Incydenty są wszędzie, ale proszę zauważyć, że jesteśmy bardzo zaawansowani — im więcej rozwiązań cyfrowych, tym większa wrażliwość / podatność na ataki cybernetyczne. Niedawno uczestniczyłem na Politechnice Krakowskiej w konferencji z Holendrami, z paru uczelni holenderskich, którzy dzielili się doświadczeniami, jeśli chodzi o ataki cybernetyczne na wyższe uczelnie. Dlaczego wyższe uczelnie są tak bardzo podatne na cyberataki? Nie dlatego, że mają bardzo dużo pieniędzy, bo nie mają, ale dlatego że są wspaniałym zbiorem danych setek, tysięcy studentów — są celem właśnie ze względu na te dane. Muszą być podejmowane specjalne środki cyberbezpieczeństwa, specyficzne dla tego sektora. Inaczej wygląda to w sektorze np. transportowym, inaczej w ochronie zdrowia, a inaczej jest na uczelniach. Ja jestem raczej optymistą, jeśli chodzi o polski stan cyberbezpieczeństwa, i tu NASK jest tą wiodącą instytucją, przeciw wielu specjalistów z Krakowa — z naszego wydziału dr hab. Joanna Kołodziej, prof. PK jest też zatrudniona w NASK — ma wielki wkład w to, co się tam dzieje. Hasło cyberbezpieczeństwa na Ukrainie ma specyficzne znaczenie, bo jest wojna i jest zdominowane przez potrzeby wojskowe.

*Rozmawiali: Michał Pierewicz
i Bartłomiej Krystyński
Zdjęcia: AUK*

Siedziba AUK mieści się tuż nad Dnieprem, w dawnym Kijowskim Dworcu Rzecznym

Piękno zaklęte w okładkach

Biblioteka Politechniki Krakowskiej pokazała książki, których okładki zaprojektowali uznani artyści. Wirtualną wystawę można nadal oglądać

ANNA STROJNA-KRZYSTANEK

OD CHWILI POWSTANIA książki towarzyszyła jej okładka, stając się integralną częścią. Główna rola okładki sprowadzała się do ochrony książki przed zniszczeniem. Z początku stosunkowo skromnie występowały na niej zdobienia, ale z czasem okładki zaczęły przekształcać się w prawdziwe dzieła sztuki introligatorskiej. Przełom w tej dziedzinie nastąpił w XIX wieku, gdy na okładce pojawiła się ilustracja.

Wydawcy angażują artystów

Rok 1801 umownie kończy epokę starodruków, z którymi kojarzone jest wysokiej jakości malarstwo książkowe. W czasach początkowego kapitalizmu książka stała się produktem masowym i stosunkowo tanim. Odchodzono od ręcznych zdobień na rzecz ilustracji wykonywanych za

„Allegorien und Embleme. Abt. 1, Allegorien”, hrsg. von Martin Gerlach, Wien 1882. Projekt okładki: Franz von Stuck

pomocą nowych technik druku. Autorami projektów okładek, oprócz wydawców, zaczęli być także artyści malarze.

Rozwijający się kapitalizm spowodował również nadejście dużych zmian dla tej grupy zawodowej. Część społeczeństw europejskich, interesująca się sztuką, zaczęła coraz śmielej w nią inwestować. Artyści nie byli już zależni od sponsorów, a ich sztuka nie musiała być odbiciem gustów zleceńodawców. Warunki bardzo sprzyjały tym artystom, którzy chcieli uwolnić swoją wyobraźnię i bez żadnych barier prezentować własny styl.

Z tej sytuacji skorzystali wydawcy, dla których częstą praktyką stało się sięganie po pomoc zawodowych artystów, malarzy, aby projektowali okładki poszczególnych edycji, serii, nakładów. Wiele pięknych okładek było dziełem znanych europejskich malarzy XIX wieku.

W zbiorach Biblioteki Politechniki Krakowskiej w kolekcjach historycznych mamy wiele przykładów okładek zaprojektowanych przez malarzy, których wysoki kunszt przykuł uwagę ówczesnego klienta oraz przyszłych odbiorców, doceniających wysokiej klasy sztukę introligatorską.

Student zarabia na życie

Do artystów tych należał niemiecki malarz Franz von Stuck (1863–1928). Zyskał popularność jako ilustrator, będąc jeszcze studentem. Kształcąc się w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium, aby zarobić na życie, projektował między innymi okładki i winiety

„Die illustrierte Welt der Erfindungen. Bd. 1, Der Verkehr zu Wasser und zu Lande”, hrsg. von J. G. Vogt, Leipzig 1899. Projekt okładki: Karl Köhler

książek¹. Jedną z nich jest okładka publikacji „Allegorien und Embleme”, wydanej w 1882 r. Edytorem tej książki było wydawnictwo Verlag von Gerlach & Schenk. W latach 1882–1884 powstały również rysunki do tego dzieła, które ugruntowały sławę artysty jako rysownika.

W kolekcji historycznej BPK druków wydanych w Polsce i za granicą do 1918 r. posiadamy egzemplarz książki, której okładkę zaprojektował Karl Köhler (1825–1875). Był on bardzo znanym kostiumografem. Wiele swych pism poświęcił zagadnieniom kostiumów, strojów ludowych na przestrzeni wieków. Często zaprojektowane przez

¹ Zob.: <https://twoja-sztuka.pl/Franz-von-Stuck-blog-pol-1606669926.html>

„Włochy: zbiór 2000 artystycznych zdjęć włoskich widoków, typów ludowych oraz włoskich skarbów sztuki”. T. 2, pod red. Michała Rollego, Lwów, ok. 1900. Projekt okładki: Adolf Hohenstein

niego drzeworyty stanowiły materiał ilustracyjny do tych dzieł.

Oprócz tego, że wykazywał szczególnie zamiłowanie do historii kostiumów, Karl Köhler był również malarzem, rysownikiem i ilustratorem. Spośród okładek XIX-wiecznych wykonana przez Karla Köhlera okładka książki „Die illustrierte Welt der Erfindungen”, wydanej w 1899 r., wyróżnia się bogatym zdobnictwem z dużą dbałością o szczegóły.

Większość artystów zlecenia na projekty okładek traktowała jako źródło dodatkowego dochodu, ale dla Aleksandra Zicka (1845–1907) były głównym źródłem zarobków. Absolwent Królewskiej Pruskiej Akademii Sztuk Pięknych w Düsseldorfie tworzył głównie ilustracje książek i obwolut powieści *fantasy*, dzieł historycznych i poezji. Znany był ze szczególnego zamiłowania do tematów mitologicznych². Pod koniec życia zaprojektował także dwa niemieckie banknoty. Okładka książki „Kulturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung bis zur Gegenwart. Bd. 2, Griechen und Römer”, wydanej w 1896 r., jest jego projektem.

Alfred Altenberg — lwowski pasjonat

Wśród polskich wydawców niewielu było takich, którzy zamawiali rysunki na okładki u znanych artystów z zagranicy. Duże koszty, które trzeba było ponieść, zatrudniając znanych na rynku sztuki fachowców, mogli udźwignąć tylko zamożni edytorzy pasjonaci. Jednym z nich był Alfred Altenberg, księgarz i wydawca lwowski. Ludwik Fiszer, właściciel firmy E. Wende i Ska, przyjaciel Alfreda Altenberga, tak go określa: „Był artystą z ducha — uwielbiał sztukę, piękno i radość życia”³. Większość książek wydanych przez jego oficynę zyskała miano „epokowych wydań” ze względu na europejski poziom edycji.

W zbiorach Biblioteki PK jest publikacja, której okładka, zamówiona przez Alfreda Altenberga, zaprojektowana została przez niemieckiego malarza Adolfa Hohensteina. Ten wszechstronnie uzdolniony artysta był nie tylko ilustratorem, ale także malarzem. Jego życie i praca zawodowa związane były z teatrem. Tworzył plakaty, scenografię oraz kostiumy do wielu przedstawień.

³ Zob.: https://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/2851/22_ksiegarstwo_lwowskie_dwudziestolecia_miedzywojennego_e_wojcik.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Był przedstawicielem włoskiej secesji⁴. Łagodna „linia” Adolfa Hohensteina to charakterystyczna cecha jego stylu. Bogactwo kolorów to tylko dopełnienie jego artystycznej koncepcji, widoczne na okładce książki „Włochy”, wydanej około 1900 r.

Dla większości malarzy, trudniących się projektowaniem okładek, ta forma ekspresji twórczej była cenną praktyką, w trakcie której uczyli się i doskonalili swój styl. Często od tych małych, pod względem rozmiarów, dzieł sztuki rozpoczynały się wielkie artystyczne kariery.

*

Piękne okładki książek, znajdujących się w zbiorach Biblioteki Politechniki Krakowskiej — książek zaprojektowanych nie tylko przez twórców XIX-wiecznych, ale także przez artystów współczesnych — zostały pokazane na wystawie, którą otwarto w BPK w maju ubiegłego roku. Obecnie okładki te można oglądać na wystawie wirtualnej, dostępnej na stronie internetowej BPK.

Mgr Anna Strojna-Krzystanek jest pracownikiem Oddziału Zarządzania Zbiorami w Bibliotece Politechniki Krakowskiej.

Wystawa jest dostępna pod adresem: <https://tb2023.biblos.pk.edu.pl/#/intro>

„Kulturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung bis zur Gegenwart. Bd. 2, Griechen und Römer”, Friedrich von Hellwald, Leipzig, 1896. Projekt okładki: Aleksander Zick

² Zob.: <http://www.germanicmythology.com/works/ZickArt.html>

Niezwykły bibliotekarz

PIOTR PITALA, LESZEK WOJNAR

Fot.: Piotr Gibas

Często spotykamy się z opinią, że w Internecie znajdziemy wszystko i o wszystkich. Zapewne jest to bliskie prawdy w przypadku celebrytów, dbających o aktualizację wpisów na Facebooku lub Instagramie, ale na pewno nie dotyczy pełnego skromności Edwarda Sławińskiego. Jego charakterystyczną sylwetkę znają miłośnicy narciarstwa z Politechniki Krakowskiej i zna ją wiele osób pracujących na terenie kampusu przy ulicy Warszawskiej. Jednak i oni nie wiedzą zbyt wiele o bohaterze tego tekstu. Jest to niewątpliwie interesująca postać i dlatego postanowiliśmy o niej napisać na łamach „Naszej Politechniki”.

Edward Sławiński marzył o studiowaniu orientalistyki, ale nie udało mu się znaleźć wśród dziesięciu przyjętych szczęśliwców i ukończył w 1962 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim filologię rosyjską. Pierwszą pracę znalazł w szkole w Pieszku, na Mazurach, by następnie przenieść się do Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze. W 1967 r. wrócił do Krakowa i zatrudnił się w ówczesnej Bibliotece Głównej Politechniki Krakowskiej. Mało kto wie, że wykazał się wyjątkowymi zdolnościami językowymi i tłumaczył teksty techniczne nie tylko z języka rosyjskiego i ukraińskiego, ale również ze szwedzkiego, norweskiego, duńskiego, węgierskiego, serbskiego, chorwackiego, tureckiego czy włoskiego.

Okazało się również, że jego przemieszczanie się po Polsce w poszukiwaniu pracy było jedynie preludium do zaawansowanej turystyki. Wykorzystując wycieczki organizowane przez PK, jak również prywatne wyjazdy, zwiedził niemal całą Europę, Azję i Bliski Wschód. Podczas jednej z wycieczek

do Syrii i Jordanii nocował na pustyni pod namiotem. Odbił też egzotyczną, kilkudniową podróż koleją transsyberyjską. Do dziś wspomina znakomitą herbatkę z samowara, piłą z konduktorem w trakcie jazdy. Dotarł nad Bajkał, kilkakrotnie odwiedził Turcję, a tam bajkową Kapadocję, odwiedził też Uzbekistan. Ciekawym doświadczeniem był również rejs po Morzu Bałtyckim, zwłaszcza że był jedynym pasażerem wśród zawodowych marynarzy.

Podczas wycieczki do doliny Aosty we Włoszech spróbował jazdy na nartach, które, jak się później okazało, stały się na wiele lat jego nieodłącznymi towarzyszami. Co prawda, talenty językowe Edwarda Sławińskiego znacznie przewyższały jego predyspozycje sportowe, ale od lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku regularnie brał udział w mistrzostwach Politechniki Krakowskiej w narciarstwie alpejskim. Zapewne wielu starszych narciarzy pamięta uroczyste zakończenia mistrzostw PK w sali restauracji Domu Turysty, gdy przy aplauzie całej sali odbierał puchar dla najambitniejszego zawodnika mistrzostw. Systematyczną pracą i uporem w widoczny sposób doskonalił swoje umiejętności, by skutecznie pokonywać kultowe trasy z Kasprowego Wierchu.

Czynione przez niego już w zaawansowanym wieku postępy były wręcz zaskakujące. Okazało się, że kryły się za nimi treningowe wyjazdy do Szczyrku. Tam poznał nieżyjącego już Jana Mysłajka, pasjonata nart i wielokrotnego mistrza Polski. Mieszkając u niego, zgłębiał tajniki narciarstwa, a w prowadzonym przez niego serwisie przygotowywał narty do startów.

Edward Sławiński stał się rozpoznawalną ikoną politechnicznego narciarstwa, szczególnie w rozgrywanym od 2009 r. Pucharze Rektora PK. Regularnie staje na „pudle” w mistrzostwach Biblioteki, rozgrywanym w ramach tego Pucharu. Jest stałym członkiem reprezentacji Biblioteki i systematycznie dorzuca swoje punkty do klasyfikacji drużynowej. Wręcz kultowe stają się historyjki i kawały, przygotowywane przez niego na każdy wyjazd i opowiadane w autokarze ku uciesze zawodników udających się na zawody.

Poza nartami i turystyką pochlania go jeszcze jedna pasja. Uwielbia wycieczki do lasu, głównie w okolicach Szczawy, gdzie oddaje się zbieractwu. Zbiera zarówno grzyby, które suszy lub marynuje, jak i leśne owoce: borówki, brusznice, maliny i ostrężnice, z których robi smakowite przetwory. Często obdarowuje nimi koleżanki bibliotekarki.

Chociaż jest od kilku lat na emeryturze, to w dalszym ciągu dużo czasu spędza na politechnice. Odwiedza też pawilon biblioteczny, gdzie wciąż lubi popracować nad tłumaczeniami, które do dzisiaj są jego domeną. Edward Sławiński jest znakomitym przykładem człowieka, który od ponad pięćdziesięciu pięciu lat, dzięki ambicji i determinacji, wzbudza szacunek, szczególnie wśród tych, którzy znają go nieco bliżej.

Piotr Pitala jest emerytowanym pracownikiem Biblioteki PK.

Prof. Leszek Wojnar pracuje w Katedrze Informatyki Stosowanej na Wydziale Mechanicznym PK. Był dziekanem WM w latach 2008–2016.

Wystawa z cyklu „Politechnika jest Kobietą”

Metamorfozy prof. Grażyny Schneider-Skalskiej

Autorka prac plastycznych, pokazanych na wystawie w Muzeum PK, w środowisku naukowym jest postacią znaną i szanowaną, profesorem, architektem, pracującym na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej od 50 lat. W badaniach naukowych zajmuje się problematyką kształtowania środowiska mieszkaniowego, zwłaszcza relacją człowiek — architektura — natura i od lat zabiega o zdrowe środowisko życia człowieka.

Twórczość plastyczna stanowi dla niej uzupełnienie pracy naukowej i projektowej, hobby. Jej źródłem jest fascynacja naturą. Mówi, że jej rysunki i grafiki, kolaże

powstają spontanicznie i że wykonuje je za pomocą powszechnie dostępnych, „zwykłych” narzędzi, jak: ołówek, kredka, długopis, kolorowe markery i tusz, po prostu: „tym, co pod ręką”. Czterdzieści zaprezentowanych w układzie chronologicznym prac obejmuje lata 70. i 80. oraz ostatnie pięćdziesiąt lat. Niewielkie w rozmiarze, zaskakują różnorodnością form, barw, technik.

Wernisaż wystawy prac plastycznych prof. Grażyny Schneider-Skalskiej „...tym, co pod ręką” odbył się 19 kwietnia w Muzeum PK i towarzyszył VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej Katedry Środowiska

Mieszkaniowego „Wyzwania stojące przed zrównoważoną architekturą środowiska mieszkaniowego”.

W spotkaniu wzięli udział współpracownicy Grażyny Schneider-Skalskiej, uczniowie, także zgromadzeni na konferencji goście, rodzina i przyjaciele. Obecni byli prorektor dr inż. Marek Bauer, prorektor dr hab. inż. Jerzy Zając, prof. PK, dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska

Grażyna Schneider-Skalska. Fot.: Jan Zych

i Energetyki dr hab. inż. Stanisław Rybicki, prof. PK, prodziekan Wydziału Architektury prof. Justyna Kobylarczyk. W imieniu zespołu współpracowników z Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego podziękowania i gratulacje Jubilatce składali prof. Justyna Kobylarczyk oraz prof. Wacław Seruga.

Wystawa stanowiła kolejną z cyklu „Politechnika jest Kobietą”, prowadzonego przez Muzeum PK i dowartościowującego rolę płci pięknej w historii uczelni technicznej.

(K.T.)

Prace Grażyny Schneider-Skalskiej

Nagroda Paradyż Designers dla studenta architektury PK

Konkurs Paradyż Designers jest organizowany przez Ceramikę Paradyż, pod patronatem wiodącego serwisu ArchDaily. W tegorocznej, trzeciej edycji uczestnicy mieli za zadanie stworzyć, w formie grafiki 3D, nieszablone projekty wykorzystujące

Zwycięska praca Piotra Hańderka w formie wizualizacji 3D

potencjał nowych ceramicznych spieków TRI-D (z podziałem na zastosowanie: produkt, outdoor i wnętrze). Wielkoformatowe spieki ceramiczne powstają w wyniku wypalania w temperaturze 1200 stopni Celsjusza masy ze składników mineralnych. Powstałe tak płyty mają wysoką wytrzymałość i są odporne na wiele czynników, a przy grubości 20 mm lub 12 mm są stosunkowo lekkie. Dzięki innowacyjnemu barwieniu na wskroś można je poddawać obróbce bez utraty efektu barwnych „żył”, które naśladują strukturę naturalnych materiałów. Dysponując płytami o rozmiarach 160 cm x 320 cm lub 123 cm x 320 cm, mamy szerokie pole do popisu. Zastosowania obejmują użycie zarówno wewnątrz budynku oraz na zewnątrz, co może prowokować do innowacyjnych pomysłów, m.in. w małej architekturze.

W odpowiedzi na konkursowe wyzwanie pojawiło się prawie tysiąc zgłoszeń z całego świata — ta edycja konkursu miała bowiem po raz pierwszy międzynarodowy charakter. Do etapu finałowego przeszły prace m.in. z Polski, Hiszpanii, Włoch, Ukrainy, Malezji, RPA, USA, Egiptu, Indonezji, Nigerii i Turcji. Jury konkursowe, złożone z architektów, artystów, wykładowców uczelni artystycznych, redaktorów mediów branży architektonicznej, pod przewodnictwem Jürgena H. Mayera wybrało laureatów w każdej kategorii. W kategorii projektów studenckich, przeznaczonej dla studentów kierunków architektonicznych lub artystycznych, wygrał Piotr Hańderek z Politechniki Krakowskiej, student kierunku architektura. Nagroda to 2 tys. euro oraz wyjazd na targi Salone del Mobile 2024 w Mediolanie.

Opracowanie: M.P.

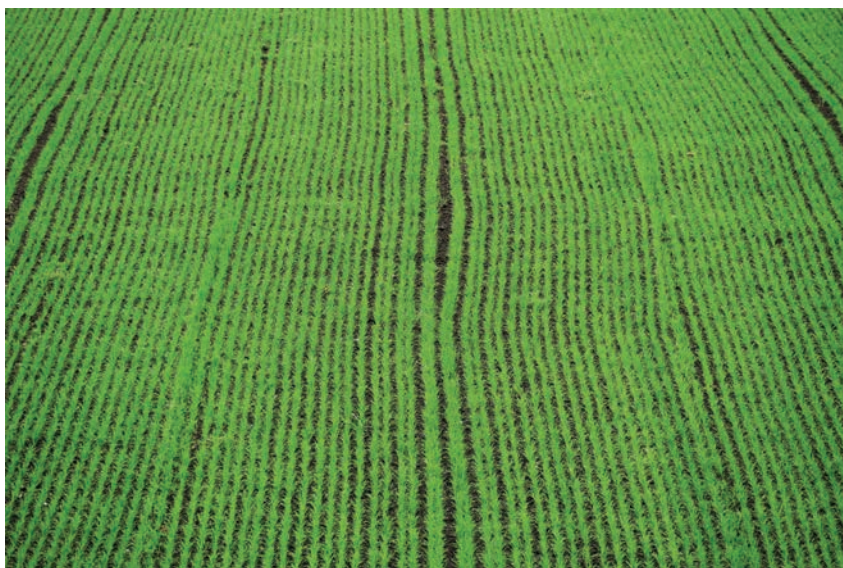

Jan Dzida Opowiadane fotografiami — krajobrazy i ludzie 2 9–29 kwietnia 2024 r.

Absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Łódzkiej, emerytowany profesor Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, specjalista w dziedzinie budowy pojazdów. Od ponad pięćdziesięciu lat jego pasją są film i fotografia. Doświadczenie zdobywał w Amatorskim Klubie Filmowym „Klaps” w Chybiu, do którego wstąpił w 1969 r. i w którym działa do dzisiaj. Posiada odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Przyniósł się do uzyskania medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” przez Amatorski Klub Filmowy „Klaps” w 2019 r.

Aktualnie zajmuje się fotografią. Od niedawna działa w Cieszyńskim Towarzystwie Fotograficznym. W pracach stosuje oszczędne środki wyrazu, unikając elektronicznych korekt i przetworzeń.

(dz)

FotoKrajObraz 2023 — Odcienie miasta 15 kwietnia — 6 maja 2024 r.

Wystawy fotografii laureatów oraz uczestników 7. Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego, skierowanego do uczniów szkół średnich oraz studentów. Dodatkowo ekspozycję uzupełniono o kadry wykonane w ramach pokonkursowych warsztatów prowadzonych przez dr. Macieja Skazę. Warsztaty były jednocześnie dodatkową nagrodą dla laureatów.

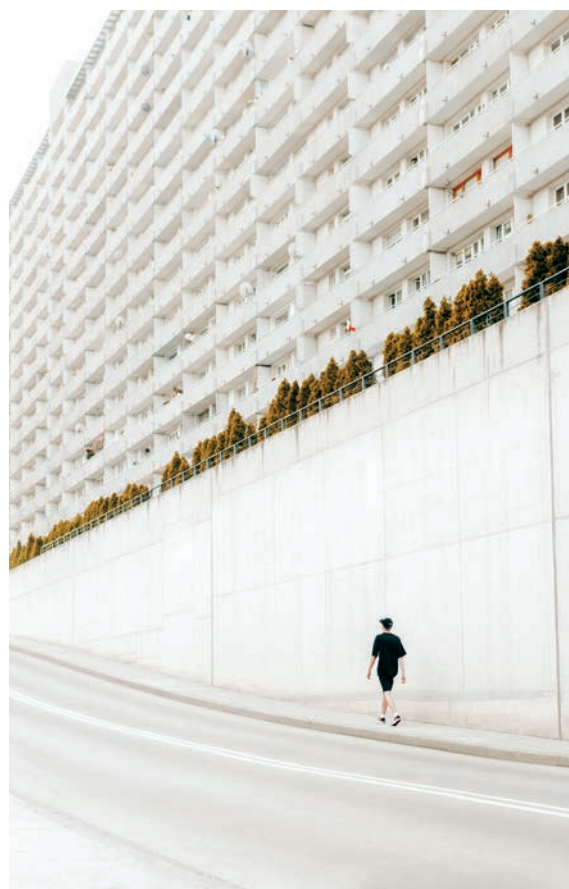
Na konkurs nadesłano ponad 300 prac. Komisja konkursowa w składzie: dr hab. inż. arch. Marcin Charciarek prof. PK (przewodniczący), dr hab. inż. arch. Katarzyna Łakomy, prof. PK (sędzia referent) oraz dr Wojciech Kapela (WAW ASP), przedstawiciele Wydziału Architektury PK — prof. dr hab. inż. arch. Dominika Kuśnierz-Krupa, dr inż. arch. Maciej Skaza, dr inż. arch. Katarzyna Zawada-Pęgiel, dr inż. arch. Rafał Zawisza, prof. PK — dokonała wyboru najlepszych prac.

I miejsce zajął Szymon Dońca z Zespołu Szkół Informatyczno-Technicznych w Mszanie Dolnej. Na II miejscu znalazła się Zuzanna Kaczor z II LO im. Jana III Sobieskiego w Krakowie, a III miejsce *ex aequo* zajęły Joanna Ciupak (Zespół Szkół Energetycznych im. gen. Władysława Sikorskiego w Rzeszowie) oraz Julia

Dąbroś (II LO im. Jana III Sobieskiego w Krakowie).

Wyróżnienia otrzymali: Dominika Rzepka (Zespół Szkół nr 1 im. Stanisława Staszica w Olkuszu), Weronika Hasiiec (Technikum TEB Edukacja w Rzeszowie), Maja Bobek (II LO im. Jana III Sobieskiego w Krakowie), Julia Sapek (Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Rzeszowie), Karolina Kapustyńska (Zespół Szkół Energetycznych im. gen. Władysława Sikorskiego w Rzeszowie). Nagrodę publiczności otrzymali: Agnieszka Leniart i Dawid Filip, uczniowie Zespołu Szkół Energetycznych im. gen. Władysława Sikorskiego w Rzeszowie. Organizatorem konkursu jest Katedra Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury PK.

Organizatorem konkursu jest Katedra Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury PK.

Praca Szymona Dońca, laureata I miejsca

Nad Białuchą

Nad Białuchą, przy Chrobrego
spotkam czasem Zielińskiego*...

Jedzie sobie na rowerze
i coś tworzy — wierzę szczerze.
Bo on cały jest muzyką,
nawet myśli mu przenika.

Skowronki, wiolonczelista,
bas, listonosz, maszynista...
Na rowerze wszystko wiezie
— nuty, nutki — jak w operze.

Srebrne szprychy słońce szarpie
i wygrywa jak na harfie
„Wiosnę” — w samym środku miasta.
Nowy motyw gwizdże piasta.

Kierownica niczym trąbka
uchyla melodii rąbka.
Dzwonek robi za czynele
i mamy całą kapekę.

Nad Białuchą, przy Chrobrego
spotkam czasem Zielińskiego...

Jacek Wojs

* Odejście Jacka Zielińskiego (1946–2024) — muzyka, wokalisty i współtwórcy legendarnej grupy „Skaldowie” — spowodowało, że autor wiersza dopisał na nowo zakończenie:

Nad Białuchą, przy Chrobrego
już nie spotkam Zielińskiego...

Zdjęcia: Jan Zych

SZPILKA AKADEMICKA LESZKA WOJNARA

62. Elektrotechniczny Rajd PK

Studenci, pracownicy i sympatycy PK tradycyjnie spotkali się na górskich szlakach. Z bazy w Zawoi, u podnóża Babiej Góry, od 1 do 3 maja można było wyruszyć na włóczęgę beskidzkimi szlakami. Rajdowym trasom patronowali: Doktoranci oraz WIEiK, WliT i WliTCh. Była również tzw. trasa rektorska. Organizatorzy zapraszali też na koncerty, konkursy i kameralne spotkania.

